TRST, četrtek
23. aprila 1959
Leto XV. - Št. 97 (4251)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 30 lir
Tel.: Trst 94-638, 93-808, 37-338 - Gorica 33-82
Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

...ONIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — ...fon 37-338 — Podružnica GORICA: Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82 — OGLASI: od 8. do 12.30 in od 15. do 18. — Tel. 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — MALI OGLASI: 30 lir beseda.

NAROČNINA: mesečna 480 lir — vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 30 din, mesečno 250 din — Nedeljska: letno 1.440, polletno 720, četrtletno 360 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-1., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375

Danes ponovne volitve vrhovnega sodišča
Tehtne kritike finančnega proračuna

Hud Bonomijev napad na Fanfanija in na državna podjetja - Matteotti pristaja na pogoje PSI glede sindikatov? - Razširitev amnestije od 25. julija 1943 do 18. 6. 1946

(Od našega dopisnika)

RIM, 22. — Senatorji so danes nadaljevali z razpravo o Tambronijevem finančnem poročilu. Prvi je bil na vrsti socialist Roda, ki je poudaril, da sedanje stanje gospodarstva v državi ne pomeni konca gospodarske recesije, temveč je na začetku «padajoče parabole». Za povečanje narodnega dohodka, ki ga je Tambroni toliko poudarjal, je bilo bolj navidezen kot resničen, da je bolj navidezen kot stvaren, ker se lanski rezultati ne morejo ocenjevati kot zadovoljivi: tri leta poviška je šlo namreč le za skromno, samo četrtina od investicije. Tako razvoj v nasprotju z Vanoni-jevim načrtom. Tudi odnos med bančnimi depoziti in investicijami se je zmanjšal od 76 v letu 1957 na 71 odst. lepega. Dolg je dosegel tako visoko, ki predstavlja podlago nenehno neravnovesje v državni proračun. Glede politike Italije v Skupnem evropskem tržišče je dejal, da ni bila sedaj ni pripravljena na to, kajti le «hrabra politika investicij bi jo lahko usposobila, da bi se uveljavila v mednarodni tekmi».

Krščanskodemokratični senator in stroški za finančna vprašanja Ferretti je kritiziral Tambronija, ker je v svojem poročilu tako zelo poudaril važnost privatne pobude. Izjavil je, da KPI zahteva vedno večjega intervencija države v gospodarstvu z ustanavljanjem novih podjetij. Poudaril je tudi nujnost razširitve trgovinskih odnosov s socialističnimi državami. Senator Pesentijem je govoril Christian Trabucchi — v njegovem osebnem imenu — o nekaterih pravičnostih. Zahteval je razširitev pristojnosti senata sveta in kritiziral vedno «računskega dvoboja», ker se je nabralo preveč zadev zlasti za vojne pokojnine. Predložil je, naj se ustanovi posebna komisija, ki bi obravnavala vprašanja «upravičenosti». Prav tako demokrščanski senator Gerauto v svojem govoru predlagal, naj bi pristojna blagajna dala na 80 milijard vsoto za namenjena za kritje deficitnih izdatkov krajevnih ustanov.

V poslanski zbornici so bili na vrsti najprej interpelacije in vprašanja z odgovori. Nato so poslanci nadaljevali razpravo o posameznih zakonskega predloga za ureditev obrtnikov. Izglasovali so najprej prva dva člena, zavrnili vse spremembe in predloge levičarskih poslancev. Na isti način so izglasovali še nadaljnje štiri člene zakonskega predloga, s tem bodo jutri z razpravo nadaljevali. Med popoldanskimi vprašanjami je bilo na vrsti vprašanje upravnih volitev v Neaplju, Benetkah in drugih krajih, ki jih še vedno vodijo komisarji. Govori so bili odgovoril osebno minister in sicer prihodnji torek z izjavo, da bodo volitve v omenjenih šele 15. novembra.

Finančna komisija poslanske zbornice, ki razpravlja o nekaterih členih predloga o amnestiji je danes sklenila predlog monarhističnega senatorja Degli Occhija, da bo amnestija veljala za vsa dejanja, ki bi bila izvršena med 25. julijem 1943 in 18. junijem 1946, torej z vladnem predlogom predviden za zaključevanja amnestije 8. novembra 1943.

Finančna komisija je razpravljala danes o zakonskih predlogih glede zboljšanja razmer državnih nameščencev, kakor tudi o zakonskem predlogih, v katerih so predvidena zvišanja za povečanje dohodkov. Vseh teh predlogov je 14. Komisija jih je sprejela s istim besedilom, ki ga je predložila vlada, razen manjšine, in sicer, da bo pristojbina ne samo za automobile od 500 kub. cm, temveč tudi za avtomobile od 1500 kub. cm, in sicer za tisoč lirov, kar pomeni, da bo ta znašala samo 9000 lirov.

Predsednik vlade Segni bo jutri zjutraj odpotoval v Rim, na sestanek z Adenauerjem, hkrati pa bo obiskal italijanski veleseiem.

Senatorja in njegovi vladi pa očita Saragatova «Giustizia» odložitve programskega glede odobritve načrta o uzakonitvi pogodb. Saragatovci to tolmači to trditev, da je vlada sklenila izključiti razpravo o drugih proračunih v parlamentu do 30. junija, kot to zahteva ustava. Gre torej za Confindustria, ki se bo boriti, ki ga od vlade zahteva uzakonitvi delovnih pogodb. Pisanje omenjenega lista je vzbudilo precej razburjenja.

Predsednik vlade Fanfani je doživel danes nov hud udarec na kongresu neposrednih obdelovalcev. Demokrščanski poslanec Bonomi ga je obdolžil, da je hotel vnesti marksizem v demokratično trdnjavo in je napadel državna podjetja ter poudarjal, da obstajajo nasprotja med industrijo in kmetijstvom, s čimer je hotel prisiliti vlado, da bi zmanjšala svoje posege v gospodarstvo. Segni je odgovoril, da bo takoj proučil načrt za kreditiranje kmetijstva.

Jutri bo skupna seja senata in poslanske zbornice. Parlamentarci bodo vnovič poskušali izvoliti sodnike najvišjega državnega sodišča. Zaradi tega so se prvaki vseh strank danes ves dan sestajali, da bi se dogovorili glede kandidatov — toda brez uspeha. Zaprosili so predsednika senata in predsednika zbornice poslancev, naj bi to vprašanje rešila tako, da bi predložila vrsto imen za vsako politično skupino. Toda oba predsednika sta predlog zavrnila. Vse torej kaže, da morda tudi jutri volitve ne bodo dale zaželenega rezultata in da se bodo morale zopet ponoviti.

V zvezi s pogajanji za vstop MUIS v PSI, sta se sestala danes Nenni in Matteotti. Matteotti je baje izjavil, da pristaja na stališče PSI glede sindikalnega vprašanja. Če je vest resnična, bo brez dvoma novo stališče MUIS odstranilo glavno oviro za spojitev obeh socialističnih gibanj.

Matteotti bo v petek voditeljem MUIS o tem poročal. Socialistični sindikalni voditelji pa so na svojem današnjem sestanku ponovno potrdili že znano stališče: vsi člani PSI morajo biti obvezno včlanjeni v sindikat CGIL. Senatorji PSI pa so si danes izvolili novo vodstvo svoje skupine. Predsednik je postal senator Barbareschi namesto Albertija.

Danes se je sestalo tudi vodstvo KPI, ki je proučilo predvolilni položaj na Siciliji. Poročal je Amendola.

S svoje strani je Saragat izjavil nekaterim novinarjem, da bo kongres PSDI konec oktobra. Pri tem je vnovič poudaril, da nasprotuje obnovi štiristranske koalicije.

A. P.

—«»—

Izjava delegacij KPI in KP Kitajske

RIM, 22. — Jutrišnja «Unità» objavlja skupen dokument, ki sta ga v Pekingu podpisala za KPI Giancarlo Pajetta in za CK KP Kitajske glavni tajnik Teng Hsiao-Pin ob zaključku obiska delegacije KPI na Kitajskem.

Dokument poudarja med drugim, da je KP Kitajske «navezala trajne in vedno tesnejše stike z ljudskimi množicami z razvijanjem ustvarjalne pobude delavcev». Poudarja se dalje, da «se bo Kitajska v potrebnem zgodovinskem obdobju spremenila iz gospodarsko in kulturno zaostale države v napredno socialistično državo».

Zatem pravi dokument, da so «sile socialističnega tabora pokazale svojo prednost nad silami imperializma», in da «je njihova zmaga zgodovinsko neizbežna». Dokument poudarja zatem «odločilno funkcijo Sovjetske zveze v korist miru in mednarodne pomiritve», ter dodaja, da je potrebno voditi «nepopustljivo borbo proti revizionizmu in proti dogmatizmu».

«Centralni komite KPI, je rečeno tudi v dokumentu, je povabil CK KP Kitajske, naj v času, ki ga je treba še določiti, pošlje svojo delegacijo na obisk v Italijo. Obisk je bil sprejet.»

—«»—

Atentati v Alžiriji

ALŽIR, 22. — Preteklo noč so pripadniki alžirske osvobodilne vojske ubili v njegovem stanovanju muslimanskega kandidata v okrožju Nemurs, kjer so danes občinske volitve. To je že četrti kandidat, ki so ga postavili Francozi in ki so ga med sedanjimi občinskimi volitvami ubili alžirski borci. V Kabiliji so Alžirci ugrabili nekega muslimanskega kandidata.

Mac Millan o Adenauerjevem obisku

LONDON, 22. — Mac Millan je izjavil v spodnji zbornici, da upa, da bo kancler Adenauer čimprej obiskal Veliko Britanijo. Mac Millan je pozval poslance, naj sprejmejo na znanje, kar je prejšnji teden izjavil notranji minister Butler, t. j. da se je precej pretiravalo glede nasprotij med Veliko Britanijo in Zahodno Nemčijo.

—«»—

Gospodarski razgovori med Italijo in ZAR

KAIRO, 22. — Danes so se v Kairu začeli uradni italijansko-egiptovski razgovori med italijansko gospodarsko delegacijo, ki jo vodi Guido Carli, in delegacijo ZAR. Ustanovili so tri komisije, ki imajo nalogo: 1. pregledati možnosti povečanja italijanskega izvoza egiptovskega bombaža; 2. pripraviti določbe o plačilu nedavnih dobav italijanskega žita Egiptu; 3. proučiti plačilne olajšave, ki bi jih Italija lahko nudila za dobavo industrijske opreme.

Kakor je izjavil predstavnik italijanske dtlegacije, je ta že stavila nekatere predloge za rešitev že nerešenih vprašanj med obema državama.

Pripravljen načrt delovne skupine za sestanek zahodnih zunanjih ministrov

Von Brentano se bo v nedeljo sestal z Adenauerjem - Kitajski zunanji minister bo kot opazovalec na seji varšavskega pakta

LONDON, 22. — Štiristranska delovna skupina, ki ima nalogo sporazumeti se o enotni zahodni politiki v zvezi z ženevsko konferenco, bo verjetno končala ta teden svoje delo.

To je izjavil danes predstavnik Foreign Officea, ki je dodal, da bodo priporočila delovne skupine proučile vlade ZDA, Velike Britanije, Francije in Zahodne Nemčije, preden bodo o njih govorili na sestanku zahodnih zunanjih ministrov 29. aprila v Parizu. Ta sestanek bo verjetno trajal dva ali tri dni in o rezultatu razgovorov bodo pozneje razpravljali na sestanku sveta NATO, ki se mora še določiti.

Včeraj se je v Londonu razgovarjal z angleškim državnim ministrom v Foreign Officeu danski zunanji minister Krag, ki se je ustavil v Londonu ob povratku iz Washingtona. Domnevajo, da sta govorila o predlogu danske vlade, naj bi imenovali novo komisijo strokovnjakov Vzhoda in Zahoda, ki naj proučí nemško vprašanje. To komisijo naj bi ustanovili, ne da bi čakali na rezultate prihodnjih razgovorov med najvišjimi predstavniki Vzhoda in Zahoda. Naloga komisije (v kateri bi bili strokovnjaki ZDA, Francije, Velike Britanije in SZ, katerim bi pomagali predstavniki obeh Nemčij) bi bila pripraviti tla s tehnične strani za nadaljnjo fazo pogajanj s Sovjetsko zvezo.

Predstavnik zahodnonemškega zunanjega ministrstva je potrdil, da bo zunanji minister von Brentano vodil bonnsko delegacijo na konferenci zunanjih ministrov v Ženevi. Dodal pa je, da von Brentano ne bo osebno udeležen pri razgovorih. Ostali člani delegacije niso bili še določeni.

V soboto 25. t. m. bo von Brentano odpotoval iz Bonna v Cadenabbio, kjer se bo v nedeljo popoldne razgovarjal z Adenauerjem. Dva dni pozneje bo odpotoval v Milan in od tu z letalom v Pariz, kjer se bo 29. t. m. udeležil konference zahodnih zunanjih ministrov.

V Cadenabbi bo von Brentano predložil Adenauerju v odobritev zahodni načrt o Nemčiji, ki ga je pripravila zahodna delovna skupina.

Zahodni načrt je popolnoma «pometel» z dosedanjim stališčem, da je potrebno najprej Nemčijo združiti in šele potem govoriti o razorožitvi. Novi načrt pa predvideva, da se lahko začne prva faza nadzorovane razorožitve, ne da bi se istočasno prišlo tudi do političnih rešitev. Edini pogoj, ki se postavlja, je, da prav gotovo sledijo še drugi koraki na poti splošne in nadzorovane razorožitve.

Kar se tiče varnosti, poudarja načrt, da je evropska varnost nemogoča brez svetovne varnosti, ker je z izstrelki, posebno z medcelinskimi, evropska varnost vedno bolj izpostavljena nevarnosti. Zaradi tega predvideva načrt, da niso mogoče koncesije vojaškega značaja v Srednji Evropi brez političnih koncesij, ki naj rešijo vprašanje nemške združitve.

Načrt nasprotuje ustanovitvi majhnih področij z omejeno oborožitvijo, češ da bi to pomenilo diskriminacijo za Nemčijo, ker bi se ukrepi tikali večine nemškega ozemlja in ker bi po zahodnem mnenju bili samo v korist zahteve po nemški nevtralizaciji.

Načrt zavrača sleherno konfederacijo kot rešitev nemške združitve in ne zahteva, naj bi svobodne volitve bile prva faza za nemško združitev. Toda v prvi fazi se morajo svobodne volitve sprejeti kot nujnost za «demokratično uresničenje združitve».

Za Berlin ni predvideva načrt ločene rešitve. S tem v zvezi zahteva, naj se prvotni statut o Berlinu ne spremeni. Toda zahodne države so pripravljene sprejeti druge določbe za izvajanje prvotnega statuta. Lahko bi njegovo izvajanje poverili Združenim narodom.

Pekinški radio medtem javlja, da se bo kitajski zunanji minister Čen Ji udeležil kot opazovalec konference zunanjih ministrov varšavskega pakta, ki se bo začela 27. aprila v Varšavi.

Radio dodaja, da bodo na konferenci govorili o možnosti sklenitve mirovne pogodbe z Nemčijo in o ukinitvi okupacijskega statuta v zahodnem Berlinu.

Predstavnik sovjetskega poslaništva v vzhodnem Berlinu pa je zanikal novico zahodnoberlinske agencije «Iwe», ki je javila, da bo 6. in 7. maja v Moskvi konferenca ob udeležbi predstavnikov SZ, Poljske, ČSR in Vzhodne Nemčije.

Kakor je znano, je omenjena agencija javila, da bo ta konferenca povezana s prihodom voditeljev Vzhodne Nemčije v Moskvo. Predstavnik sovjetskega poslaništva je izjavil, da bodo voditelji Vzhodne Nemčije res prišli maja v Moskvo v okviru dvostranskih stikov med strankami in vladami vzhodne skupine. Toda ta obisk ni v neposredni zvezi z ženevsko konferenco. Predstavnik je dodal, da bodo diplomatske priprave za to konferenco v Ženevi na konferenci zunanjih ministrov varšavskega pakta.

—«»—

O Titovem pismu Nehruju

NOVI DELHI, 22. — V poučenih krogih izjavljajo, da pismo, ki ga je predsednik Tito poslal pred nekaj dnevi Nehruju, govori o napadih držav sovjetskega bloka proti Jugoslaviji in zlasti o obtožbah, da hoče Jugoslavija ustvariti «tretji blok», in to v zvezi z nedavnim Titovim potovanjem po azijskih državah.

—«»—

DUNAJ, 22. — Avstrijska državna banka je znižala obrestno mero od 5 na 4.5 odst. od jutri dalje.

Sovjetski protest pri ameriški vladi zaradi atomskega oboroževanja Nemčije

Nota obtožuje zahodne države, da hočejo postaviti prihodnje konference štirih pred izvršena dejstva in celo onemogočiti te konference - Eisenhower omenja možnost povratka Dullesa v državno tajništvo - Herter se bo danes sestal s Hammarskjoeldom

MOSKVA, 22. — Sovjetski izročil ameriškemu poslaniku v Moskvi noto, s katero sovjetska vlada protestira zaradi nedavnih ukrepov ZDA za pospešitev atomske oborožitve Zahodne Nemčije. Sovjetska vlada izjavlja, da so ti ukrepi nezakoniti, ker kršijo sklepe zavezniških držav po porazu hitlerjevske Nemčije, ki prepovedujejo oborožitev in militarizacijo Nemčije.

Sovjetska vlada ugotavlja, da v trenutku, ko so ZDA, Velika Britanija, Francija in Zahodna Nemčija sklenile, da bodo razpravljale o sklenitvi mirovne pogodbe z Nemčijo na konferenci zunanjih ministrov, ki se bo v kratkem začela v Ženevi, ni mogoče drugače, da se na ukrepe Zahoda za atomsko oborožitev Zahodne Nemčije gleda drugače kot na poskus že vnaprej onemogočiti to konferenco.

Nota dodaja, da nastaja vprašanje, ali ne gre za poskus postaviti prihodnje konference pred izvršena dejstva, zato da se zmanjša na ničlo možnost sporazuma, ali da se celo spodkoplje sporazum o pogajanjih med Vzhodom in Zahodom.

Sovjetska vlada kritizira poleg tega nedavne ukrepe ameriške vlade za postavitev izstrelišč in atomskih oporišč v Turčiji, Grčiji, Italiji in drugih državah NATO in poziva washingtonsko vlado, naj opusti sleherno dejanje, ki bi lahko povečalo mednarodno napetost prav pred konferenco zunanjih ministrov.

Tudi poslanika Velike Britanije in Francije v Moskvi sta dobila od sovjetskega zunanjega ministrstva prepis note, ki je bila poslana ZDA.

WASHINGTON, 22. — Predstavnik ameriškega državnega departmaja je nocoj izjavil, da «hoče sovjetska vlada doseči od Zahoda, da bi ta enostransko prenehal sprejemanje ukrepov, ki so potrebni za zajamčenje njegove obrambe proti nevarnosti sovjetske vojaške moči. Zahod ne more drugače, nego da vidi v tem hinavstvo, dokler bo sovjetska vlada odklanjala program razorožitve, ki naj ga spremlja nadzorstveni sistem».

Predstavnik je ugotovil, da predstavlja nota propagandni manever Sovjetske zveze, ki je običajen pred vsako važno konferenco z Zahodom, ter je dodal, da so Sovjeti večkrat izjavili, da sprejemajo ukrepe za izboljšanje učinkovitosti svojih sil, s tem da jih opremljajo z najmodernejšim orožjem, vključno z vsakovrstnimi izstrelki. Zahod bo še dalje krepil svojo obrambo v skladu s sklepi, ki so jih sprejeli predsedniki vlad NATO na svojem sestanku decembra 1957 v Parizu.

Novi ameriški državni tajnik Christian Herter je danes uradno prisegel pred republiškim predsednikom Eisenhowerjem, člani vlade, voditelji kongresa in podpredsednikom Nixonom.

Predsednik Eisenhower je čestital Herterju in je nato izjavil: «Kakor dobro veste, upamo na skorajšnje okrevanje Fosterja, zato da bo on lahko znova prevzel svoje mesto državnega tajnika. Vi tudi veste, da sva bila jaz in Foster Dulles mnenja, da ste Vi najbolj kvalificirana oseba, da prevzamete to mesto».

Zatem je Eisenhower izročil Herterju uraden dokument o njegovem imenovanju.

V državnem departmaju javljajo, da bo Herter, ki bo zastopal ZDA na konferenci zahodnih zunanjih ministrov v Parizu, odpotoval iz Washingtona v ponedeljek popoldne v Pariz. V Washington se bo vrnil 3. maja in bo 8. maja odpotoval v Ženevo, kjer bo 11. konferenca štirih zunanjih ministrov.

Medtem javlja državni departma, da se bo tajnik OZN Hammarskjoeld jutri razgovarjal s Herterjem v državnem departmaju o mednarodnem položaju. Predvidevajo, da bosta govorila predvsem o Nemčiji in Berlinu.

—«»—

Proslava obletnice Leninovega rojstva v Moskvi

MOSKVA, 22. — V gledališču Bolšoj je bila danes velika proslava 89. obletnice Leninovega rojstva. Govoril je član CK KP SZ Leonid Brežnev o temi «leninizem, velika zastava za zmago komunizma».

V svojem govoru je Brežnev napadel protipartijsko skupino in izjavil, da se je ta skupina borila proti leninistični politični liniji, proti politiki, ki jo je odobril 20. kongres KP SZ ter proti vodilni vlogi partije.

Glede Berlina je Brežnev ponovil že znano sovjetsko stališče. O ženevski konferenci pa je izjavil, da zahodne države ovirajo sporazum o prekinitvi jedrskih poskusov.

—«»—

WAKEFIELD, 22. — V nekem premogovniku v Wakefieldu v grofiji Yorkshire v Angliji je nastala eksplozija jamskega plina, pri čemer je bilo ubitih pet rudarjev.

Dalaj lama potrjuje svojo prvotno izjavo

Pančen lama pa ponavlja tezo o «ujetništvu» dalaj lame in izjavlja, da v Tibetu še vedno delujejo skupine upornikov

NOVI DELHI, 22. — Dalaj Lama, ki je včeraj prišel v Musori, je danes objavil izjavo, ki pravi med drugim: «V Tezpuru sem 18. aprila objavil izjavo. Ne želim nič dodati. Vendar pa, ker je agencija «Nova Kitajska» objavila vest s trditvijo, da nisem jaz avtor omenjene izjave, poudarjam, da je bila izjava v Tezpuru objavljena pod mojim vodstvom in je izražala moje stališče. Zaradi tega jo potrjujem. Objavljam to kratko pojasnilo, zato da popravim napačen vtis, ki je nastal zaradi vesti agencije «Nova Kitajska». Ne želim dodati nič drugega».

Iz tibetskih virov javljajo medtem, da je bil 21. marca izvršen poizkus atentata proti pančen lami, ko se je vračal skupno s petimi člani, ki so dodeljeni njegovi telesni straži, z neke svečanosti, ki so jo priredile kitajske vojaške oblasti. Dva Tibetanca sta vrgla proti pančen lami nekaj ročnih bomb. Eden od atentatorjev je bil ujet in so ga takoj obesili na kraju samem, medtem ko je drugi zbežal. Pančen lama ni bil ranjen.

Pred vsekitajskim ljudskim kongresom, ki se je sestal na plenarni seji, je pančen lama poudaril, da je Tibet sestavni del Kitajske, ter je dodal, da se tujcem ne bo nikoli dovolilo, da bi se vmešavali v kitajske notranje zadeve.

«Tibetsko ljudstvo ve po izkušnjah, »je izjavil pančen lama, «da bo neizbežna posledica vsakega poizkusa, da bi ga ločili od matere domovine, ne bo privedla do zatrjevane neodvisnosti Tibeta, pač pa do spremembe dežele v kolonijo ali v protektorat neke tuje države.»

Pančen lama je nato izjavil, da «indijski reakcionarji, ki gredo po sledovih britanskih imperialistov, so vedno imeli ekspanzionistične težnje do Tibeta in so vodili sabotažno delovanje, ki je nedvomno v korist imperializmu in škoduje kitajsko-indijskemu prijateljstvu».

Pančen lama je nato izjavil, da je kitajska vojska po svojem vkorakanju v Tibet vedno spoštovala 17 členov sporazuma od leta 1951, ter je izrekel zadovoljstvo, ker so kitajske čete «danes ponovno prevzele v roke položaj» v Tibetu.

«Glavna vloga v Tibetu je sedaj končno izkoreniniti zadnja žarišča upora. Čeprav je bil upor v glavnem zadušen, so še vedno posamezna jedra upornikov, ki delujejo na nekaterih oddaljenih področjih,» je izjavil pančen lama.

Zatem je dodal, da so bile izjave dalaj lame vsekakor «vsiljene od tujcev», ter je izrekel upanje, da se bo dalaj lama lahko osvobodil «ujetništva», v katerem je sedaj, in da se bo lahko vrnil v domovino, da bo lahko «delal ob strani svojega ljudstva pri graditvi novega in procvitajočega Tibeta».

Predsednik revolucionarnega odbora Kuomintanga Li Ci Sen je med drugim izjavil: «Po tibetskem uporu je del indijskega tiska napadel Kitajsko, prav tako kakor so to storili imperialistični časopisi. Enako stališče se je pokazalo v nekaterih izjavah, ki so bile podane v Indiji. Poleg tega so indijske oblasti objavile zatrjevano izjavo dalaj lame. Ali to lahko velja za lojalno obnašanje? Gre za vmešavanje v kitajske notranje zadeve. Ne moremo drugače, nego da izrazimo naše zgražanje.»

Posebni odposlanec indijske vlade P. N. Menon je na tiskovni konferenci v Musorie zanikal, da so indijski funkcionarji pomagali dalaj lami pripraviti njegovo izjavo v Tezpuru. Menon je izjavil: «Noben funkcionar indijske vlade ni imel nič opraviti z izjavo lame.»

Ko so ga vprašali, zakaj je dalaj lama uporabil tretjo osebo v svoji izjavi, je Menon odgovoril, da dalaj lama običajno ne daje izjav za tisk.

—«»—

V nedeljo volitve za francoski senat

PARIZ, 22. — Nad tisoč kandidatov se bo v nedeljo, 26. aprila, na volitvah potegovalo za 255 mandatov v prvem senatu pete republike. Med kandidati je tudi mnogo politikov, ki so bili poraženi na lanskih volitvah v poslansko zbornico. Tudi vodja demokratične unije Mitterand, bivši predsednik radikalov E. Faure in tajnik KP Jacques Duclos kandidirajo na teh volitvah, na katerih imajo volilno pravico samo tako imenovani «veliki volivci», med katere sodijo po zakonu občinski svetniki velikih mest in delegati občinskih svetov manjših naselij.

Ker so nedavne občinske volitve pokazale znaten premik na levo, sodijo, da bodo volitve v senat omogočile nadaljnjo konsolidacijo nastalega političnega položaja in izvolitev večjega števila opozicijskih kandidatov.

Po novi francoski ustavi ima senat znatno večje kompetence kakor zbornica, v kateri si je vlada sprico sprememb volilnega zakona kakor tudi trenutno izrednega vpliva degolistične unije za novo republiko lani v jeseni zagotovila večino mandatov.

Zato prisojajo v političnih krogih velik pomen temu «izravnavanju» odnosov med zbornico in senatom, menijo pa, da bi lahko to koristilo samo okrepitvi vloge izvršilnih organov oblasti, ki imajo po ustavi pravico razpisati nove volitve v primeru spora med obema zakonodajnima organoma.

Z volitvami v senat bo hkrati zaključena izgradnja novih zakonodajnih in izvršilnih institucij pete republike.

—«»—

Kitajsko orožje za Alžirce?

KAIRO, 22. — Zunanji minister alžirske vlade Debagin je odpotoval iz Kaira v Damask, kjer bo ostal do konca tedna.

Kakor poroča ameriški list «Newsweek», je delegacija alžirske vlade, ki je sedaj v Pekingu, sklenila načelen sporazum s kitajskimi oblastmi, na podlagi katerega bodo Alžirci dobili kitajsko orožje, med tem tudi topove ter protiletalsko orožje v vrednosti 25 milijonov dolarjev.

—«»—

OSLO, 22. — Sovjetski ministrski predsednik Hruščev je sprejel predlog norveške vlade, naj pride na uraden obisk na Norveško od 20. do 25. avgusta. Še prej bo Hruščev obiskal Dansko (od 10. do 15. avgusta) in Švedsko (od 15. do 20. avgusta).

Polemika zaradi Južne Tirolske v skupščini evropskega sveta

Podkancler Erhard poziva na čimprejšnji sporazum o odnosih med skupnim tržiščem in ostalimi državami

STRASSBURG, 22. — Zahodnonemški podkancler Erhard je v posvetovalni skupščini evropskega sveta pozval, naj se čimprej najde rešitev vprašanja področja svobodne izmenjave ter reši vprašanje odnosov med skupnim tržiščem in ostalimi državami Zahodne Evrope. Evropi je treba tudi zagotoviti reden gospodarski razmah.

«Izrekam se,» je izjavil, «pristaš nalog in smotrov skupnega tržišča, toda to ne sme povzročiti razcepa v Evropi. Odkrito izjavljam, da je treba predvsem doseči za vse države, ki so povezane z načeli te organizacije, še bolj liberalne formule obveznosti in medsobojnega sodelovanja. Zamisel Združene Evrope je stvar, ki jo moramo vsi ščititi.»

Podkancler je v glavnem ponovil svoje znano stališče, ki je bolj ugodno kakor Adenauerjevo, o ustanovitvi področja svobodne izmenjave, ki naj gospodarsko povezuje šest držav male Evrope z Veliko Britanijo in z ostalimi državami OEEC.

Zatem je Erhard poudaril važnost sedanjih pogajanj in obsodil negotovost, ki še vlada v zvezi s končnim izidom teh pogajanj. Poudaril je, da je nujno potrebno hitro najti rešitev, kateri naj sledi gospodarsko in trgovinsko sodelovanje med vsemi evropskimi državami. Dodal je, da bi Zahodna Evropa, ki bi bila deljena na gospodarske tabore, ali ki bi se povrnila v bilateralizem, pomenila politično gospodarsko manjšo silo, «kakršno smo hoteli zgraditi, potem ko sta OEEC in evropski svet začela svoje pionirsko delo».

Na današnji seji posvetovalne skupščine je avstrijski poslanec Toncic sprožil tudi vprašanje Južne Tirolske. Pritoževal se je zaradi priseljevanja Italijanov v bocensko pokrajino in zaradi pomanjkanja diplomatskih pogajanj med obema državama. Na koncu je Toncic izjavil, da je Avstrija pripravljena obrniti se tudi na mednarodno sodišče; pozval pa je Italijo, naj se vprašanje reši v okviru evropskega sodelovanja.

Italijanski delegat Badini Confalonieri, ki je odgovoril Toncicu, je izjavil, da v državi, kakor je Italija, «vsak državljan, naj pripada kateri koli etnični skupini, lahko uveljavi svoje zakonite pravice v okviru pokrajinskih in regionalnih uprav, v okviru državnega parlamenta, kakor tudi pred sodnimi oblastmi do ustavnega sodišča, ne da bi se posluževal pomoči neke druge države». «To storiti bi pomenilo, da se hoče ustvariti neugodno ozračje, ki škodi rešitvi vprašanja».

Confalonieri je dejal, da želi Italija ohraniti najtesnejše prijateljske odnose z Avstrijo, t. j. državo, «ki je na meji železne zavese in ki predstavlja naravno zaledje tržaškega pristaniščа».

Zatem je italijanski delegat izjavil, da ni mogoče preprečiti «naravnega premikanja italijanskega prebivalstva z revnega in prenaseljenega juga proti severu». «Vendar pa je Južna Tirolska manj prizadeta kakor druga področja». Tu znaša brezposelnost komaj 1,5 odst., kar je najmanjši indeks v Italiji.

S tem v zvezi je tudi dejal, da «bo morala Italija dati zatočišče sto tisočem istrskim beguncem», so bili ti razdeljeni na razna področja, tudi na Sardinijo, toda niti eden od njih ni bil poslan na Južno Tirolsko. «Na drugi strani niti ena od številnih manjšin v Evropi ne uživa tako velike avtonomije kakor manjšina nemškega jezika v Italiji. Zaradi tega je bivši avstrijski zunanji minister Gruber izjavil, da danes ne obstaja v Evropi neka manjšina nemškega jezika, ki bi zavzemala tako ugoden položaj kakor Južni Tirolci.»

O zadevi je govoril tudi avstrijski socialistični poslanec Karl Czernetz. Obsodil je poizkuse avstrijskega zunanjega ministra Figla, in je poudaril, da bi morali vprašanje Južne Tirolske obravnavati mirno v evropskem svetu; če prizadete strani ne bi mogle premagati majhnih sporov, bo potrebno obrniti se na mednarodno sodišče, «toda v duhu tolerantnosti in evropskega sodelovanja».

Odgovoril je italijanski senator Antonio Azara, ki je omenil, da je poročilo Struyer o manjšinah, ki ga je objavil evropski svet lanskega decembra, pohvalilo delo Italije pri izvajanju sporazuma De Gasperi-Gruber. Senator Azara je izjavil, da se vprašanje lahko reši s sprejemom skupne evropske narodnosti. Dodal je, da imajo številna področja v Italiji, kakor na pr. Sicilija in Sardinija specifična in težavna vprašanja, ki jih je treba še rešiti, in da bo rešitev na Južnem Tirolskem prav gotovo dosežena.

Na popoldanski seji je govoril tudi južnotirolski poslanec v rimskem parlamentu Ebner, ki je izrekel željo, naj bi se naglo in zadovoljivo rešil ta spor, in je predlagal, naj se sprejmejo dobre usluge evropskega sveta, če se ne bi mogli drugače sporazumeti.

Delegacija UIL na kongresu sindikatov FLRJ

RIM, 22. — Danes je odpotovala z rimskega letališča v Beograd delegacija UIL, ki jo vodijo glavni tajnik dr. Viglianesi ter podtajnik Bacci in Gatti. Delegacija odhaja v Beograd na vabilo Zveze sindikatov Jugoslavije in bo prisostvovala kongresu te zveze.

Pri odhodu je tajnik Viglianesi izjavil tisku: «Sprejeli smo z zadovoljstvom vabilo voditeljev jugoslovanske sindikalne centrale, ker smo mnenja, da so izkušnje, ki so v teku v tej državi glede delavskega samoupravljanja, dejstvo, ki zanima celotno delavsko gibanje. Sprejem tega vabila je tudi posledica važnosti borbe, ki jo jugoslovanski delavci vodijo za uresničenje lastne poti v socializem, za neodvisnost delavskega gibanja od koncepcije vojaške moči. Zahod ne more drugače, nego da vidi v tem hinavstvo, dokler bo sovjetska vlada odklanjala program razorožitve, ki naj ga spremlja nadzorstveni sistem».

35 delegacij na kongresu Zveze sindikatov FLRJ

«Politika» o Nixonovem obisku v SZ

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 22. — Jutri se bo pričel v Beogradu 4. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije ob udeležbi 1500 delegatov in 35 sindikalnih delegacij iz inozemstva. Kongresa se bodo udeležile delegacije vseh držav «socialističnega bloka» razen Kitajske in Albanije, katerih zvezi sta zavrnili vabilo. Kongres bo razpravljal o vlogah sindikata v novih pogojih. Na kongresu bo predložena resolucija o bodočih nalogah in spremembah statuta.

V Beograd so prispele skoraj vse najavljene inozemske sindikalne organizacije. Nekatere od njih so današnji dan izkoristile, da bi se seznanile z delovanjem jugoslovanskega sistema delavske in družbene samouprave in z delom sindikatov. Tako so delegacije Sovjetske zveze, Poljske, Bolgarije, Romunije, Indije in Belgije obiskale nekatere beograjske tovarne ter kmetijska in industrijska podjetja v okolici Beograda. Zastopniki sindikalnih organizacij Urugvaja so obiskali zavod za socialno zavarovanje, kjer so se zanimali za načela socialnega zavarovanja v Jugoslaviji.

Obisk podpredsednika Združenih ameriških držav Nixona v Sovjetski zvezi bo po mnenju v Beogradu prispeval k boljšemu razumevanju stališč Sovjetske zveze in Združenih ameriških držav v bodočih razgovorih o važnih mednarodnih vprašanjih. Čeprav se v uradnem poročilu ugotavlja, da Nixon odhaja v Moskvo, da bi odprl ameriško razstavo, ni dvoma, da bo izkoristil to priložnost za izmenjavo misli z najodgovornejšimi sovjetskimi državniki o vprašanjih, kot so nemško vprašanje, vprašanje Berlina, evropska varnost in razorožitev. Nixon je prvi uglednejši ameriški državnik, ki bo po pokojnem Rooseveltu obiskal Sovjetsko zvezo. Čeprav se od njegovega obiska ne more pričakovati kak važen sklep in rešitev, je beograjska «Politika» mnenja, da se njegovi razgovori lahko končajo z ugodnim rezultatom, če bosta obe strani s popuščanjem približali svoje poglede o najvažnejših mednarodnih vprašanjih.

B. B.

—«»—

Sestanek Babić - Del Bo

MILAN, 22. — Državni tajnik za zunanjo trgovino FLRJ Ljubo Babić se je nocoj sestal z ministrom za zunanjo trgovino Dinom Del Bojem, ki je njemu na čast priredil večerjo. Jugoslovanska delegacija je danes obiskala tovarno helikop

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 14,8, najnižja 7,5, zračni tlak 1018,3, veter severovzhodnik 22 km na uro, vlaga 25 odst., nebo 2 desetini oblačno, morje rahlo razburkano, temperatura morja 12,1 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 23. aprila
Vojko
Sonce vzide ob 5,08 in zatone ob 19,00. Dolžina dneva 13,52. Luna vzide ob 19,31 in zatone ob 5,19.
Jutri, PETEK, 24. aprila
Jurij

Osmo zasedanje stalne mešane komisije zaključeno

Nove določbe glede „carneta" in različnih mejnih prehodov

Zapisniki so bili podpisani šele nekaj minut pred polnočjo

Sinoči, nekaj minut pred polnočjo, sta predsednika italijanske in jugoslovanske delegacije v stalni mešani komisiji za izvajanje videmskega sporazuma podpisala zapisnike o zaključkih in sklepih 8. zasedanja stalne mešane komisije v Vidmu. Po podpisih je bilo objavljeno naslednje skupno uradno sporočilo:

«V Vidmu je od 14. do 22. aprila t. l. zasedala stalna italijansko-jugoslovanska mešana komisija za izvajanje videmskega sporazuma, ki je bil sklenjen med Italijo in Jugoslavijo. Na tem zasedanju je komisija proučila nekaj predlogov za uveljavitev novih olajšav za prebivalstvo na eni in drugi strani področja ter sprejela vrsto zaključkov, ki bodo prispevali k še večji liberalizaciji obmejnega prometa. Komisija je sprejela olajšave, ki se nanašajo:

na promet z motornimi vozili, na mesta za prehode, preko katerih bodo lahko prebivalci potovali z enega na drugo področje;

na povecanje seznama blaga, ki ga bodo imetniki propustnic lahko nosili s seboj.

Komisija je razpravljala še o raznih tehničnih vprašanjih, ki so v zvezi s samim izvajanjem videmskega sporazuma.

Korist videmskega sporazuma za obmejno prebivalstvo je tudi sedaj potrjena s pomembnim podatkom, da so med zadnjim letom in pol registrirali na obmejnih prehodih preko 10 milijonov prehodov oseb, ki imajo obmejne propustnice.

Delo komisije, ki je pokazalo željo obeh delegacij, da bi v čim večji meri ugodi zainteresiranemu prebivalstvu, se je vršilo tudi tokrat v znamenju prijateljstva in medsebojnega razumevanja.»

Med najbolj zanimivimi sklepi zasedanja je brez dvoma sklep, da bodo lahko obmejni prebivalci potovali na svojem področju preko različnih obmejnih blokov. To konkretno pomeni, da bo lahko Tržačan potoval z obmejno propustnico preko bloka Škofije na sosednje jugoslovansko področje, vrnil pa se bo lahko preko bloka Sežana. Goričan bo lahko odpotoval n. pr. preko bloka Rdeča hiša na sosednje jugoslovansko področje, vrnil pa se bo lahko preko bloka Steverjan. Tržačan pa ne bo smel n. pr. preko bloka Rdeča hiša in se vrniti preko bloka Solkan, kot ne bo mogel potovati Goričan preko bloka Škofije in se vrniti skozi blok Fernetiči. To pomeni, da bodo ugodnosti različnega prehoda uživali prebivalci tržaške, goriške in videmske pokrajine le v območju svojih pokrajin, če pa bodo potovali preko bloka v drugi pokrajini, se bodo morali vrniti skozi isti blok.

Jugoslovanska delegacija je predlagala, da bi n. pr. Tržačan lahko odšel na sosedno jugoslovansko področje skozi blok Škofije in se vrnil preko bloka Stupica v videmski pokrajini, toda italijanska delegacija tega iz tehničnih razlogov ni sprejela. Vendar je bilo zagotovljeno, da bo to vprašanje morda rešeno na prihodnjem zasedanju stalne mešane komisije. Sprejeti sklep bo stopil v veljavo po izmenjavi pisem med predsednikoma obeh delegacij, kar pomeni, da bo vprašanje rešeno že v nekaj dneh.

Glede prehoda motornih vozil je stalna mešana komisija sklenila odpraviti «carnete». Namesto njih bodo vsi imetniki obmejnih propustnic, ki so istočasno tudi lastniki motornih vozil, dobili posebne knjižice, ki jih bodo morali pokazati ob prehodu čez mejo, da bodo obmejni organi vanje pritisnili — kot na propustnico — vstopni oziroma izstopni žig. Te knjižice bodo za sedaj veljale tri mesece, ko pa bodo zapadle, jih bo moč kar na bloku obnoviti. Knjižice bodo brezplačne. Ker gre za spremembo člena videmskega sporazuma, bosta morali ta sklep odobriti obe vladi. Vsekakor pa bo ta določba stopila v veljavo najkasneje v roku treh mesecev.

Nadalje je komisija sklenila povečati količino določenih artiklov, ki so vsebovani v blagovnem seznamu čl. 51 videmskega sporazuma. Med najvažnejšimi novostmi je treba omeniti sklep, da bo dovoljen prenos po dveh odprtih zavojčkov cigaret ter da se dovoljena količina žganih pijač poveča od dosedanjih 2 dcl na 4 dcl. Ta sklep je bil sprejet zato, ker se je podaljšalo bivanje na sosednem področju, kar je bilo sprejeto že na predzadnjem zasedanju v Ljubljani.

Glede avtobusnih zvez je komisija sprejela predlog za podaljšanje avtobusne proge Trst—Umag do Novega grada ter se dogovorila, da se čimprej vzpostavi avtobusna proga Nova Gorica—Gorica—Trst, ki je sicer že predvidena v samem videmskem sporazumu. Zastopniki jugoslovanskega in italijanskega avtobusnega podjetja so se že dogovorili glede voznega reda. Ni pa bilo rešeno vprašanje avtobusnih prog Trst—Gorjansko—Komen in Trst—Škocjan—Vreme, ker italijanska delegacija teh prog iz tehničnih razlogov za sedaj ni mogla odobriti.

Stalna mešana komisija je nadalje vskladila predpise o palezljivih boleznih s predpisi najnovejšega zdravstvenega pravilnika. Poleg tega so predstavniki stalne mešane komisije imeli med zasedanjem sestanek v Trbižu, na katerem so s predstavniki lokalnih oblasti proučili vprašanje izkoriščanja imovine na področju Rateč s strani jugoslovanskih dvolastnikov. Na tem sestanku je bilo tudi obravnavano vprašanje škode, ki jo jugoslovanskim dvolastnikom povzročajo poplave vzdolž železniške proge Trst - Trbiž.

Končno naj še omenimo, da je ostalo vprašanje povečanja prenosa valute nespremenjeno, medtem ko o vprašanju razširitve področja izven desetkilometrskega pasu sploh ni bilo govora, ker to ni v pristojnosti stalne mešane komisije.

110 milijonov lir za novi laboratorije

Odsek pokrajinskega odbora, ki se ukvarja s higieno, ima mnogo važnih nalog, toda za njegovo dejavnost je do sedaj primanjkoval potreben sedež. Tako je imel kemijski laboratorij razne moderne aparate, ki pa so jih morali zaradi pomanjkanja prostora pustiti v zabojih ter jih sproti potegovati iz njih, ko jih je bilo treba uporabljati. Z istimi težavami se je moral boriti tudi zdravniško-mikrografski oddelek.

Pokrajinska uprava je imela v načrtu gradnjo nove stavbe za laboratorij za higieno in profilakso že pred vojno, kajti prostori obeh oddelkov še zdaleč niso več ustrezali potrebam. Kemijski oddelek je namreč v neki stari hiši v Ulici Cavana 2, zdravniško-mikrografski oddelek pa je v bolnišnici pri Magdaleni Zaradi vojne je morala pokrajina odložiti rešitev tega vprašanja, ki je postalo po vojni še bolj pereče. Zaradi tega je pokrajina ponovno zahtevala od višjih oblasti, naj nakažejo potrebna finančna sredstva za zgraditev funkcionalne stavbe po modernih kriterijih.

Vladni generalni komisariat je končno nakazal z gospodarskim načrtom izrednih del v finančnem letu 1955-1956 110 milijonov lir. Oddelek za javna dela pokrajine je že izdelal načrt novega laboratorija za higieno in profilakso, po katerem bodo zgradili poslopje v obliki črke «T» na zemljišču 1.600 kv. m. Pogajanja za nakup zemljišča, ki je državna last in ki je v Rocolu med Ul. Lamarmora in Veruda, so se že končala in sedaj je treba urediti samo še vse formalnosti o prehodu lastnine.

Novo poslopje bo imelo dve krili: v enem bodo uradi in posebni odseki, v drugem pa laboratoriji. Prvo krilo se bo raztezalo na 315 kv. m. površine in bo imelo kletne prostore, visoko pritličje ter dve nadstropji. V kletnih prostorih bodo razna skladišča in oddelek za «viruse», v katerega bo vodil tudi ločen vhod. V visokem pritličju bodo vhodna veža proti Ul Lamarmora in vsi uradi zdravniško-mikrografskega oddelka, ambulatorij za zdravljenje pasje stekline in ambulatorij za nadzorstvo. V prvem nadstropju bodo uradi kemijskega oddelka, v drugem nadstropju pa skladišča in pritikline istega oddelka.

Vhod bo urejen tako, da ne bo občinstvo nič motilo dela niti v laboratorijih niti v obeh oddelkih.

Drugo krilo se bo razprostiralo na površini 490 kv. m. in bo sestavljeno iz pritličja ter dveh nadstropij. V pritličju bodo termična centrala, garaža, skladišča, delavnica, hlev s skladiščem za krmo in nekoliko privzdignjeno nad pritličje paznikovo stanovanje. V prvem nadstropju bodo vsi laboratorij in pritikline zdravniško-mikrografskega oddelka. V drugem nadstropju bodo laboratorij in pritikline kemijskega oddelka. Obe krili bosta povezani med seboj v prvem in drugem nadstropju s pokritim mostovžem.

Sporočilo vsedržavnega tajništva FIOM-CGIL

Kovinarji bodo spet stavkali

Prihodnja stavka bo 4. in 5. maja - Podaljšan dogovor z vodstvom ladjedelnice Felszegy glede dejovnega urnika

Vsedržavni tiskovni urad FIOM-CGIL sporoča, da bo prihodnja 48-urna stavka kovinarskih delavcev 4. in 5. maja in da so stavko soglasno proglasile sindikalne organizacije CGIL, UIL in CISL. Stavka se bo pričela 4. maja ob 6. uri in bodo stavkali vsi delavci z izjemo tistih, ki so potrebni za vzdrževanje naprav, vendar tudi ti tako, da se ne bo nič proizvajalo. Tri sindikalne organizacije kovinarjev se bodo ponovno sestale 8. maja in bodo proučile položaj ter način, kako bodo zaostrile borbo, če se med tem časom Confindustria ne bo premislila in ne bo popustila.

Enotno stališče sindikalnih organizacij v borbi kovinarskih delavcev je izredno pomembno, saj gre za preko milijon delavcev prav tiste panoge italijanske industrije, ki ima največji vpliv na celotno gospodarsko in sindikalno življenje.

Danes zvečer se bodo sestali aktivisti FIOM-CGIL, ki bodo razpravljali o nastalem položaju in o organizacijskih pripravah za 48-urno stavko.

* * *

Včeraj dopoldne so se sestali predstavniki ravnateljstva ladjedelnice Felszegy in predstavniki sindikalnih organizacij, ki so razpravljali o podaljšanju začasnega sporazuma o skrčenem delovnem urniku v ladjedelnici. Ta sporazum namreč določa, da delajo delavci na teden 40 ur namesto 44, kot to določa vsedržavna delovna pogodba. Sklenili so, da se sporazum podaljša za tri mesece, vendar tudi tokrat le začasno, tako da gre še vedno za preizkusno dobo.

* * *

Združenje uslužbencev vladnega generalnega komisariata je poslalo vladnemu generalnemu komisarju pismeni poziv, naj se izplača bivšim uslužbencem ZVU, ki prostovoljno zapuste službo, odpravnina v višini števila let stvarne zaposlitve, odnosno najmanj v višini 12 mesečnih plač. Pismo zaključuje s prošnjo, da bi vladni komisar proučil to vprašanje in da bi upošteval položaj, do katerega je prišlo štiri leta po objavi dekreta 166.

Trgovine v petek odprte do 20,30

Ker je v soboto 25. t. m. državni praznik, nato pa nedelja, bodo v petek 24. t. m. trgovine lahko odprte do 20.30.

Objava

Danes 23. aprila ob 20. uri bo v kinodvorani «Verdi» v Miljah predvajanje sledečih kitajskih filmov:

«Zakaj je krokar črn»
«Veliki slikar Ci-Pai-Shih»
«Krizanteme v Pekingu»

in «Veseli Kitajski plesi».

Vstop je prost.

Isti filmi se bodo predvajali v petek 24. aprila ob 20.30 v kinodvorani v Križu, v soboto 25. aprila pa ob 16. uri v kino dvorani v Boljuncu.

V nedeljo zjutraj ob 10. uri se bodo kitajski filmi predvajali v tržaški kinodvorani «Aurora», v Ul. del Bosco 4, pod okriljem Centra za stike s Kitajsko. Don Andrea Gaggero, v zastopstvu omenjenega združenja v Rimu, bo spregovoril nekaj uvodnih besed.

Tudi v te kinodvorane je vstop prost.

TEKMOVANJE PEVSKIH ZBOROV V TEATRO NUOVO

Na pobudo tržaškega vodstva RAI bo v gledališču «Teatro Nuovo» v soboto in v nedeljo II. tekmovanje pevskih zborov iz Trsta in Furlanije. Nastopilo bo skupno 22 pevskih zborov. V soboto ob 10.30 in 20.30 bodo nastopili moški pevski zbori, v nedeljo ob 15.30 in 20.30 pa mešani pevski zbori.

Vodstvo RAI bo dalo na razpolago radijskim naročnikom določeno število vabil, ki jih interesenti lahko dobijo na Trgu Oberdan štev. 5 danes in jutri od 9. do 12. ure.

Nerodno je padla

V baru «Ragno d'Oro», kjer je zaposlena, je 23-letna Adelina Abatematteo, stanujoča na Vrdelci, včeraj v prvih popoldanskih urah nerodno padla in se potolkla po obrazu. Njen delodajalec jo je takoj z avtom spremil v bolnišnico, kjer jo je prepustil v oskrbo zdravnikov I. kirurškega oddelka. Ti so jo sprejeli na zdravljenje, ki bo verjetno trajalo kakih 10 dni.

PRISPEVAJTE ZA DIJASKO MATICO!

Citatelje opozarjamo na nov podlistek «POVEST O DOBRIH LJUDEH» Miška Kranjca, ki ga bomo začeli objavljati v nedeljo!

Prosvetno društvo Lonjer-Katinara vabi prebivalce iz Miljskih hribov na kulturno prireditev, ki bo v soboto 25. aprila t. l. ob 19. uri v dvorani ljudskega doma pri Sv. Barbari.

Praznična otvoritev Spacalove razstave

Postala je že navada, da je otvoritev kake Spacalove razstave v Trstu praznično kulturni dogodek. Tudi včeraj je bilo tako, ko se je takoj po 18. uri občinska galerija napolnila gostov, med katerimi so bili slikarji, književniki, gledališčniki in še toliko drugih prijateljev slikarja in njegove umetnosti. V začetku je bil v galeriji tudi jugoslovanski generalni konzul dr. Ziga Vodušek, pozneje pa je prišel zastopnik župana. Poudariti pa je treba, da so bili med gosti v velikem številu pripadniki obeh narodnosti.

To pot razstavlja Spacal tri olja, tri pobarvane mutrice ter 22 grafik v črno-belem ter v barvah. Prepričani smo, da bo razstava, ki bo odprta do 5. maja, privabila mnogo obiskovalcev (in tudi kaj kupcev!).

RAZPIS ZA RAZSTAVO SLOVENSKEGA FOTOKLUBA V TRSTU

Slovenski fotoklub priredi svojo prvo klubsko razstavo konec maja t. l. po sledečem pravilniku:

1. Člani fotokluba lahko razstavijo povprečno po tri slike (lahko tudi manj, a nikakor ne več kot 6). Zaželeni so vsi žanri, bodisi črno-bele ali barvne fotografije.

2. Priporočamo format 18x24 in 24x30 cm, dopuščena pa tudi večja oblika, a nikakor ne manjša.

3. Slike bodo enotno prirejene (montirane) v klubski režiji.

4. Povečave je treba predložiti do 20. maja t. l.

5. Razstavljajo načelno le člani fotokluba. Zato pozivamo ljubitelje, da pohite z vpisom v društvo.

Med razstavo so predvidene razne večerne foto in kinoprojekcijske prireditve.

RADIO

Četrtek, 23. aprila 1959

RADIO TRST A

7.00 Jutranja glasba; 11.30 Brezobvezno, drobiž od vsepovsod; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 Vesvetu kulture; 12.55 Orkester Raine Touzet; 13.30 Lahke melodije; 17.30 Plesna glasba; 18.00 Z raičarane police — Edvard Marinuzzi: «Deček v grobu»; 18.10 Čajkovski: Koncert v D-duru za violino in orkester, op. 35; 19.00 Šola in vzgoja; 19.20 Pestra glasba; 20.00 Sport; 20.30 Orkestralna odkrivanja sveta; 21.25 Wagnerjeve skladbe; 22.00 Iz sodobne književnosti — Arturo Cronia: «Poznavanje slovanskega sveta v Italiji», ocena; Janko Jelinčič; 22.15 Marjan Lipovšek: Orglar, kantata za soli, zbor in orkester — izvajata zbor in orkester Slovenske filharmonije; 22.40 Slavni violinisti; 23.00 Orkester Louis Armstrong; 23.30 Polnočna glasba.

TRST

11.00 Oddaja za šole; 11.30 Simfonična glasba; 12.10 Tretja stran; 16.30 Igra orkester Walter Malgoni; 17.00 Oddaja za najmlajše; 17.40 Furlanska poezija in proza; 18.55 Radijska igra: prof. «Samson in Dalila» — opera v treh dejanjih.

II. PROGRAM

14.00 On, ona in drugi; 15.00 Tretja stran; 17.00 Koncert operne glasbe; 18.00 Radijska igra.

KOPER

Poročila v italijanščini: 12.30, 17.15, 19.15 22.30.

Poročila v slov.: 7.30 13.30, 15.00

5.00—6.15 Prenos RL; 6.15 Jutranja glasba; 7.00—7.15 6.40 Jutranja glasba; 7.40 Glasba za dobro jutro; 11.00 Oddaja za šole; 11.30 St. Hristič: Ohridska legenda — I. sulta — Blaž Jurnič: Ples čarovnic; 12.00 Glasba po željah; 12.50 Glasba po Ljubljani (2. del); 13.40 Kmetijski nasveti; 13.45 V ritmu harmonike; 14.00 Glasba po željah; 14.30 Pogovor z vojivci; 14.40 Glasba po željah (2. del); 15.40—17.00 Prenos RL; 17.30 Odlomki iz oper (Donizetti, Rossini, Verdi, Debussy, Cilea in Puccini); 18.0 Radijska igra; 19.00 Zabavne melodije; 19.30—22.15 Prenos RL; 22.40 Glasba za lahko noč.

SLOVENIJA

6.40—6.45 Naš jedilnik; 8.05 Pesmi in mešani zbor Tine Rožanc; 8.20 Igra orkester Edmundo Ros; 8.40 Pesmi in spomini — Prežihov Voranc: Na domačih in tujih tleh; 9.00 Matineja Orkestra RTV Ljubljana; 9.45 Italijanske popevke; 10.10 Dmitrij Sostakovič: 24 preludijev za klavir (Melita Lovšin-vič: klavir); 10.40 Prvi koncert tria Maksa Kovačiča iz Celovca; 11.00 Mali koncert — Arturo Cronia: Izpoje Stanka Gorišek; 11.30 Odlomki znane operne arije; 11.50 Kristina Brenkova: Tri skladbe, a) Od pesmice do pesmice; 12.00 Slovenske narodne za cicibane, a) Od pesmice do pesmice; 12.00 Slovenske narodne v priredbi Cirila Preglja za klavir in klavir; 12.15 Kmetijski nasveti; 12.25 Iz filmov in glasbenih revij; 12.45 Harfistka Jelica Portograndi igra skladbe Tocchia in Tournierja; 13.30 Fantazija in Mendessohn: Koncert za klavir in orkester st. 2 v d-molu; 14.00 Pesmi Emila Adamiča poje Marjan Rajterborski komorni zbor p. v. Franka Sikoška; 14.15 Turistična oddaja; 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.00 Prenos iz opernega sveta; 16.40 Igra orkester Marty Cohen; 17.10 Iz opernega sveta; 18.15 Šport; 18.45 Radijska igra; 20.00 Četrtkov večer pevkami po svetu; 18.45 Radijska univerza; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 20.50 Moj sin ne bo več vedel za moj sest (Portret Mirana Jarca); 21.50 Umetne in narodne pesmi raznih narodov pojo znani pevci; 22.15 Po svetu jazza; 23.10 Janez Matičič: Simfonija v e-molu (Orkester Slovenske filharmonije, dirigira Bogo Leskovic); 23.45 Pojo Nat «King» Cole.

TELEVIZIJA

14.00 Oddaja za šole; 17.00 Oddaja za otroke; 18.30 Poročila; 20.00 Oddaja za kmete; 20.30 Poročila; 21.00 «Odnehaš ali nadaljuješ»; 22.00 Igra: «Popolna alibi»; 23.00 Poročila.

RTV JUGOSLAVIJA

Danes in jutri

Od 20.50 dalje prenos sporeda tuje TV postaje.

GLEDALIŠČA

VERDI

Danes ob 21. bo simfonični koncert Tržaške filharmonije pod vodstvom Heitora Villa-Lobosa. Na sporedu so skladbe Bachova, Beethovna, Villa-Lobosa in Chiafarana.

KINO

Excelsior 16.00 «Prerečetanja», Toto, Fabrizi.
Fenice 16.00 «Gospodar Chicaga», R. Taylor, C. Charisse.
Nazionale 16.00 «Noč na grozo», J. Mason, R. Steiger. In beseda.
Arcobaleno 15.30 «Krik in beseda», J. Woodward, Yul Brynner, Cinemascope v barvah.
Supercinema 16.00 «Pustolovščina na Capriju», M. Arena, A. Panaro.
Filodrammatico 16.00 «Strahovi in tatovi», Tina Pica, U. Tognazzi. Nov variete.
Grattacielo 16.00 «Gigi», Leslie Caron, L. Jordan, Cinemascope.
Cristallo 16.30 «Velika deželna», G. Peck, J. Simmons, Technicolor.
Capitol 16.00 «Carovnica v nebesih», Kim Novak, J. Stewart.
Astra Rojano 16.30 «Vsak dan je dopust», Fernandel.
Alabarda 16.00 «Gospodar plamenov», Virna Lisi, Antonio Vilar.
Aldebaran 16.00 «Salemske device», S. Signoret in Y. Montand.
Arision 16.00 «Kriminalni odsek: Primer 24», P. Knowles, M. Windsor.
Aurora 16.00 «Velika dežela», G. Peck, J. Simmons, Technicolor.
Garibaldi 16.00 «Vampir Drakula», Peter Cushing, Tehnicolor. Mladoletnim prepovedano.
Ideale 16.00 «Usoda cesarice» (3. dejanje «Sissi»), R. Schneider.
Impero 16.00 «Nevarne ženske», S. Koscina, F. Fabrizi.
Italia 16.00 «Kot Alabarda».
Moderno 16.00 «Grenka mandlja», Curd Juergens, Richard Burton.
S. Marco 16.00 «Sonce v srcu», Pat Boone, Cinemascope, Tehnicolor, Ob 21.00 TV.
Savona 16.00 «Gospe imajo rade mambo», Eddie Constantine, K. Doag.
Viale 15.30 «Vikingi», Technicolor. Douglas, T. Curtis, Technicolor.
Vittorio Veneto 16.00 «Mož strica», J. Tati. Nagrajen v Cannesu.
Belvedere 16.00 «Blato v predmestju», Kriminalka.
Marconi 14.00 «Zadnje nasilje», Y. Sanson in L. De Luca. Drzni obiskovalci prepadova, Dan Dailey, M.
Massimo 16.00 «Sayonara», M. Brando, M. Taka.
Novo cine 14.30 «Ridolineides», Sonja za male in odrasle.
Odeon 16.00 «Orlovska kraljica», J. Wayne, M. O'Hara.
Radio 16.00 **KINO V MILJAH** «Nevarna leta», G. Ferzetti.
Europa 16.00 «Jolly je znorela», F. Sinatra in M. Gaynor.
Volta «Ker.

S skupščine spediterjev tržaškega pristanišča

Neumesten napad na Reko

Napredek tržaškega pristanišča odvisen od primernih vladnih ukrepov

V torek je bila skupščina združenja spediterjev tržaškega pristanišča. Predsednik dr. Gropaiz je prečital daljše poročilo, ki je zelo zanimivo, saj govori o splošnih vprašanjih tržaškega pristanišča, ki jih ta gospodarska kategorija v vsakdanjem delu živo občuti.

Uvodoma je v poročilu govora o vplivu skupnega evropskega tržišča na tržaško pristanišče. Spediterji v tej zvezi odkrito ugotavljajo razlike in nasprotja, ki bodo nujno nastala med deželami, ki so vključene v SET in onimi, ki se niso vključile, pa so sestavni del tradicionalnega tržaškega zaledja. Prav zato je bilo združenje zelo aktivno v raznih mednarodnih organizacijah, saj je zelo važno, da se ne pozabijo možnosti, ki jih Trst nudi, da se istočasno upoštevajo tržaške zahteve in potrebe.

Poročilo nato obširno govori o številnih konkretnih vprašanjih, ki so večinoma tehničnega značaja in zanimajo prvenstveno prizadeto kategorijo. Ves naslednji del pa je posvečen padcu prometa in splošni dekadenci tržaškega pristanišča.

Po statističnih podatkih iz let 1956, 1957 in 1958 je namreč razvidno, da se je stalno zniževal obseg blaga, ki so ga poslali in uvozili skozi Trst za Avstrijo.

Predsednik združenja skuša v zvezi s temi podatki opravičiti italijansko vlado, češ da gre v bistvu za prirodni pojav, ker naj bi povojno razdobje privedlo do takih političnih izprememb, da sedanjega Trsta nikakor ni mogoče primerjati s Trstom pod avstrijskim cesarstvom. Pri teh delno točnih ugotovitvah pa se v poročilu zaide popolnoma na napačno pot in med drugim citira člen 16 priloge VIII mirovne pogodbe (ki se nanaša na ustanovitev Svobodnega tržaškega ozemlja). Ta člen govori, da ne smejo razne države s političnimi in drugimi neekonomskimi ukrepi odvzemati promet tržaškemu pristanišču.

Po tej tezi, ki je ne bi pričakovali od tako resnega združenja, naj bi bil najhujši konkurent Reka, ki naj bi skušala dokazati zlasti po londonskem sporazumu, da «Trst združen z matično domovino ne more živeti». Poročilo samo v nadaljevanju priznava, da gre v bistvu za prirodno konkurenco reškega pristanišča, ki deluje v ugodnejših pogojih in uživa podporo svoje vlade, pa čeprav tudi v tem delu predsednik združenja vlači na dan nekatere že obrabljene fraze in netočne trditve. Vendar pa je prisiljen priznati, da se je Reka okrepila predvsem na osnovi naslednjih dejstev: 1. Ustvarila je svojo lastno trgovinsko mornarico; 2. Pristaniški stroški so nižji, kot v Trstu; 3. Valutni sistem je ugodnejši; 4. Železniški stroški proti Reki so cenejši; 5. Okrepili in modernizirali so cestne zveze.

Rezultat teh naporov je, da je skozi Reko šlo leto dni pred podpisom londonskega sporazuma okoli 30.000 ton tranzitnega prometa, lani pa nad milijon ton. ČSR je pošiljala leta 1938 skozi Trst 93 odst. prometa in 7 odst. skozi Reko, medtem ko se je lani razmerje obrnilo in je šlo skozi Trst le še 13 odst: skozi Reko torej 87 odst. Za Madžarsko pa so ti odstotki znašali 48,1 odst. proti 51,9 odst. pred vojno in sedaj 18,1 odst. proti 81,9 odst.

Prve statistike za letošnje leto so za tržaško pristanišče porazne, saj je pristanišče v januarju izgubilo v primerjavi z januarjem lanskega leta 116.900 ton, v februarju 52.962 ton in v marcu 133.867 ton. Trst je torej v prvih treh mesecih zabeležil kar 24,2 odst. prometa manj kot v istem lanskem razdobju.

Vendar pa Trstu ne škodijo samo jugoslovanska pristanišča, temveč tudi severna pristanišča, ki s pomočjo diskriminacijskih tarif nemških železnic nudijo Avstriji bistvene ugodnosti in nizke cene za železniški prevoz, tako da znaša razmerje za kilometer-tono 1:2 do 1:5. To pomeni, da se ustvarja neprirodna gravitacijska meja in da se vpliv Hamburga in Bremena približuje južnejšim področjem, kot bi to bilo na osnovi stvarnih razdalj.

Trst živi prvenstveno od tranzitnega prometa in lahko računamo, da bi moralo iti skozi tržaško pristanišče vsaj še 2 milijona ton prometa, ki bi jih tržaško pristanišče lahko pritegnilo, če ne bi bilo tako brezmočno v primerjavi s konkurenti.

Združenje namreč računa, da je lani Reka pritegnila okoli 1 milijon ton tranzitnega prometa ČSR, Avstrije in Madžarske; Hamburg in Bremen sta pritegnila iz teh dežel okoli 2.500.000 ton, Rotterdam, Antverpen, Donava-Crno morje pa nadaljnjih 1.500.000 ton.

V zaključku poročilo poudarja, da obstajajo možnosti za učinkovito zaščito tržaškega pristanišča, vendar pa da to ne zavisi od posameznih kategorij, temveč od dejavnosti vlade. Nato poročilo navaja vrsto zahtev in v prvi vrsti potrebo po železniških sporazumih, valutnih sporazumih z vzhodnimi državami, znižanje stroškov v pristanišču itd.

Tokratno poročilo na skupščini spediterjev se zlasti po tonu bistveno razlikuje od prejšnjih (morda je v ozadju zamenjava predsednika?) in ga ne preveva tradicionalni objektivni duh. Zlasti preseneča čisto politično pobarvan napad na Reko in to prav v razdobju, ko se občutno večajo pošiljke blaga skozi Trst za Jugoslavijo ali iz Jugoslavije v Italijo in prekomorje (cement, kovano železo za Afriko, lesna galanterija za ZDA, likerji, alkohol, les itd., da omenimo samo nekatere pošiljke). S tem seveda nikakor nočemo zanikati ali zmanjševati pomena konkurence reškega pristanišča, vendar pa gre pri tem za tipično gospodarska vprašanja.

Sam ne ve, zakaj je napadel žensko

Škedenjski dogodek še ni razjasnjen

Muggia je po surovem napadu odšel ilegalno v Umag, da bi o dogodku obvestil svoje starše

Verjetno bo danes Ernesto Muggia, ki je preteklo nedeljo z utežjo napadel in ranil Marijo Freibergerjevo vd. Fried in njenega 16-letnega sina Guida iz Ul. Roncheto v Škednju, premeščen iz prostorov letečega oddelka v koronejske zapore. Govori se, da bo obtožen povzročitev resnih telesnih poškodb, za kar zakon predvideva preventivni zapor. Če bi pa ranjenca okrevala v teku 10 dni, tedaj bi bila potrebna tožba ranjenih oseb.

Muggio so tudi včeraj zasliševali in skušali dobiti od njega potrebna pojasnila o krvavem dogodku. Toda točnega niso izvedeli še ničesar, ker si niti Muggia sam ne zna pojasniti, kaj ga je prijelo, da je dvignil utež proti Freibergerjevi, s katero je bil v prijateljskih odnošajih. Pravzaprav je bil Muggia eden izmed redkih, če ne edini bišni prijatelj, kar dokazuje tudi dejstvo, da mu je Freibergerjeva ponudila v nedeljo zvečer, ko je prišel na obisk, nekaj kozarčkov žganja. Muggia se dejanja kesa, kar je jasno izpovedal karabinjerskim funkcionarjem in preiskovalnim organom kvesture, ki so ga zasliševali. Kaj ga čaka, pa mož tudi ve ker dobro pozna zakon. Bil je namreč karabinjer in kasneje pripadnik civilne policije, katero je zapustil 1956. leta, ko se je zaposlil v Tovarni strojev.

Niti izjave Freibergerjeve in njenega sina niso mogle razsvetliti nedeljski dogodek. Ženska je izjavila, da si ne zna pojasniti Muggiev nepričakovani napad. Freibergerjeva je natančno opisala, kako je prišlo do napada. Spominja se le, kako ji je sin priskočil na pomoč in nič več.

Izvedelo se je tudi, pa čeprav so na policiji precej rezervirani, da je Muggia takoj po dogodku šel nezakonito preko meje v Umag, kjer stanujejo njegovi starši. Hotel jim je osebno povedati, kaj se je zgodilo. Ko se je pomiril, se je v ponedeljek ponoči vrnil preko bloka pri Škofijah, kjer so ga karabinjerji že čakali.

Od tistega trenutka dalje so mu stalno postavljali vprašanja in hoteli od njega izvedeti za vzroke besnega in nepričakovanega napada. Točnega odgovora ni mogel dobiti ne karabinjerski poročnik Colao ne načelnik letečega oddelka kvesture dr. Ambrogi. Preiskava traja že nekaj dni. Sedaj je baje končana in akti bodo romali na tožilstvo, medtem ko bo moral Muggia v zapor. Koliko časa bo tu ostal, pa je odvisno od okrevanja Freibergerjeve in njenega sina.

Škedenjski dogodek je najbolj prizadel Muggiovo ženo, ki je bila že tak v skrbeh za svojega niti dve leti starega sinčka, ki se zdravi v bolnišnici. Sedaj pa jo je zadela še ta nesreča.

Ceremonija pri Sv. Ivanu

Položitev temeljnega kamna novega paviljona v umobolnici

V paviljonu bo 70 postelj - Govor pokrajinskega predsednika prof. Gregorettija

Včeraj opoldne je bila v svetoivanski umobolnici ceremonija položitve temeljnega kamna paviljona za opazovanje in zdravljenje bolnih žensk. Med drugimi so se udeležili ceremonije tudi pokrajinski predsednik prof. Gregoretti, župan dr. Franzil in podprefekt Pasino.

Po položitvi kamna je spregovoril predsednik Gregoretti in orisal položaj umobolnice julija 1956, ko je bilo treba kaj ukreniti zaradi prevelikega števila bolnikov, po drugi strani pa obnoviti tehniške in zdrastvene naprave. Prof. Gregoretti je rekel, da je bila umobolnica zgrajena že leta 1908 za okrog 400 do 500 oseb. Že po prvi svetovni vojni so morali zaradi pomanjkanja prostora začeti pošiljati slaboumne v druge pokrajine.

Po zadnji vojni se je položaj še bolj poslabšal, ko so morali odstopiti en paviljon kroničnih bolnikov združenim bolnišnicam za bolnike tbc, medtem ko je bila umobolnica vedno bolj natrpana, čeprav so še nadalje pošiljali slaboumne v umobolnice v drugih pokrajinah. Sedaj je v umobolnici 1070 bolnikov, in sicer 487 moških in 583 žensk, čeprav so pred kratkim premestili v Lonigo pri Vicenzi nadaljnjih 30 bolnikov. Zaradi tega je nastalo vprašanje, kako poskrbeti za novih 600 mest. Pokrajinski odbor je sklenil, da bo najprej poskrbel za okrog 200 novih mest, za ostalih 400 pa kasneje. Zato bodo zgradili dva mala paviljona s šestdesetimi posteljami za slaboumne, ki bolehajo za tbc, in sicer 30 za ženske in 30 za moške, ter dva večja paviljona za opazovanje novih bolnikov in za biološko zdravljenje. V teh paviljonih bo 140 postelj, in sicer polovico za moške in polovico za ženske.

Prof. Gregoretti je na koncu poudaril, da pomeni položitev temeljnega kamna prvega paviljona veliko zadoščenje za pokrajinsko upravo, ki je dolgo proučevala to vprašanje in tuhtala, kako naj bi ga rešila. Pripravljena pa sta tudi že načrta za nadaljnja dva paviljona.

Sreča v nesreči

Mesec dni in morda tudi več se bo moral zdraviti v bolnišnici 46 let stari Josip Hrvatin iz Ul. Bonomea 109, in to zaradi nezgode, ki se mu je v jutranjih urah pripetila med delom. Na srečo pa se je manj poškodoval kot bi se lahko, ko je padel z ogrodja.

Hrvatin je bil zaposlen pri gradnji nove hiše na Greti. V višini drugega nadstropja je bilo postavljeno ogrodje. Nenadoma je Hrvatin nerodno stopil in še preden se je utegnil oprijeti, je zletel v globino ter padel na kup gradbenega materiala.

Takoj po nezgodi so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga morali zaradi polomljenih reber, številnih odrgnin po čelu in desnem kolenu, predvsem pa zaradi šoka, sprejeti na I. kirurškem oddelku.

Izpred prizivnega sodišča

Vinjenost ga ni rešila

Odložena prizivna razprava o kraji perutnine

Po prijavi tatvine denarnice s 640 lirami iz plašča Angele Simonetto por. Quercini, ki je bil obešen na obešalniku bara «Astra» v Videmski ulici, so se policijski organi takoj zanimali za osebe, ki so bile tistega dne v lokalu. Tako so izvedeli, da je 51-letni Rodolfo Castellani iz Ul. Roma obesil svoj dežni plašč na Simonettovega in se takoj odpravil na stranišče. Tu so potem našli denarnico, kar naj bi predstavljalo dokaz, da je Castellani tat.

PRED VOLITVAMI NA SICILIJI

Spor med demokristjani

(Od našega dopisnika)

PALERMO, aprila. — Strah možnim porazom Krščanske demokratske stranke na sicilskih deželnih volitvah je navdihnil rimsko vlado in Vatikan, da sta izdala odredbi, ki bosta skušali na različne načine okrepiti majavo pozicijo Krščanske demokracije na Siciliji. Prihodnjega junija bo skoro dva milijona in pol volivcev na Siciliji izbralo svoje deželni parlament. Do to četrtič odkar je Sicilija priznana deželna avtonomija.

Sicilija je bila prva dežela italijanski republiki, ki je dobila deželno avtonomijo, in to leta 1946, ker so obstajali na otoku močne avtonomistične težnje, ki so jih podpirali Angleži in Amerikanci. Leta 1948 so ustanoviti samostojni sicilski parlament, ki bi služila njihovim interesom političnega separatizma značaja. Zaradi tega v Rimu videli to verjetnost in priznali Siciliji avtonomijo z zelo širokim pooblastilom. Za Furlanijo-Julijsko krajino bi bila prava samo bi lahko dobila tak statut, kot ga ima Sicilija.

Ljudje pa niso znale, ali bolje rečeno, hotele dosedanje deželnozborske vlade na Siciliji izkoristiti vseh možnosti, ki jim je nudil deželni statut. Na Siciliji so do lanskega septembra sestavljali vlado demokristjani skupaj z ostalimi sredinskimi strankami, pa navodilih iz Rima. Gospodarsko se je Sicilija, po zaslugi milijard iz Cassa del Mezzogiorno in po najdbe petrolejskih leže, precej okrepila, je pa sicilsko vedno pod povprečjem drugih pokrajin države, in tudi na zapadnem delu otoka v tej deželi so do sedaj vladali demokristjani. Uvedli čisto kamoraško vlado in po vseh vaseh in mestih so vladali ljudje, ki so ustanovili osebno oblast, kakršno hotela državna sploh.

Vsledi tega so se v samem krščanski stranki prišli tudi do časa do sporov, ko nekateri člani te stranke, tudi del nižje duhovščine, nekaj novega v deželni politiki. Isto so zahtevali levičarske stranke. Prizadevanja levičarske stranke. Prizadevanja levičarske stranke. Pri-levičarske stranke. Pri-levičarske stranke. Pri-

Goriško-beneški dnevnik

Seja goriškega občinskega sveta

Izvolili so gradbeno komisijo ki jo sestavlja pet članov

Stališče občinskega sveta do gradiškega namakalnega konzorcija

Včerajšnja seja goriškega občinskega sveta se je začela skoraj s polurno zamudo, ker je manjkalo precej svetovalcev. Po otvoritvi je takoj prišla na vrsto interpelacija Battella in Pizzula o stanju krminsko-gradiškega namakalnega konzorcija. Svetovalca sta v interpelaciji zahtevala finansiranje nadaljnjih del in odpravo komisarskega režima. Odvetnik Pedroni je rekel, da člani konzorcija plačujejo prispevke, medtem ko je namakalni kanal še vedno suh. Nasprotoval je odpravi komisarskega režima. Tudi liberalec Attems je izrazil željo, da bi se dela čimprej končala, vendar ni nasprotoval sedanjemu režimu. Za krščansko demokracijo je dr. Calderini poudaril, da stranka načelno ne nasprotuje razpisu volitev, mnenja pa je, da bi jih za sedaj ne izvedli, toliko bolj je naglasil potrebo, da se dela čimprej zaključijo. V tem smislu je predlagal tudi resolucijo.

Svetovalec Battello ni hotel umakniti svoje interpelacije in je zahteval, naj se razdeli na dva dela: prvi del bi se nanašal na finansiranje, drugi pa na odpravo komisarskega režima. Medtem ko bi prvi del lahko podprli vsi svetovalci, bi za drugega glasovali samo tisti, ki so za demokratično upravo. Župan je dal interpelacijo na glasovanje: zanjo sta glasovala samo svetovalca Battello in Pizzul. Resolucijo dr. Calderinija so podprli vsi svetovalci razen dveh, ki sta se vzdržala.

Ostale točke dnevnega reda so se nanašale na upravna vprašanja. Svetovalci so odobrili nakup novega avtomobila za pobiranje smeti, ki bo stal nekaj nad 8 milijonov lir, v Ulici Carso bodo kupili od Danila Marušiča 73 kv.m zemlje po 1.000 lir za gradnjo opornega zidu za teren, ki se je udrl, nekaj zemlje bodo kupili tudi pri grajskem vhodu. Nato so izvolili gradbeno komisijo, v kateri so trije inženirji: Fabiani, Schiozzi in del Neri, arhitekt Malni, geometer Bressan in zidarski mojster Faganel. Pri Rdeči hiši so nakupili večje zemljišče, ki ga bodo odstopili državi, da bo na podlagi zakona 640 (zakon Romita), zgradila hiše za tiste, ki prebivajo v barakah. Odbornik za javna dela dr. Terenzio pa je napovedal, da bodo na eni izmed prihodnjih sej začeli obravnavati urbanistični načrt.

—«»—

Proslave 25. aprila

Za državni praznik 25. april organizirajo ANPI, API, FIAP in ANPPIA na glavnem trgu v Tržiču zborovanje, na katerem bo poslanec Vittorio Bardini govoril o pomenu 25. aprila. Proslave 25. aprila bodo tudi po okoliških občinah. V Doberdobu bodo na proslavi, ki bo dopoldne, položili venec k spominski plošči padlih, v Skocjanu bodo odkrili spomenik 17 padlim partizanom; ob tej priliki bo govoril Fulvio Bergomas, v Gorici pa bodo položili venec na grobove padlih partizanov na glavnem pokopališču.

—«»—

Izlet SPD na Repentabor

V nedeljo popoldne je organiziralo SPD iz Gorice izlet na Repentabor pri Dutovljah. Izletniki so se z vlakom odpeljali v Krepljе ter jo od tam peš mahnili po gmajnah in dolinah na Repentabor. Med potjo so nabirali narcize, ki so prav sedaj v cvetju. Čeprav ni bilo sonca, je bilo vreme zelo prijetno in so udeleženci prinesli z izleta zelo lep vtis.

V nedeljo 26 aprila ob 16.30 bo v Prosvetni dvorani na Verdijevem korzu št. 1 v Gorici

KONCERT PEVSKEGA ZBORA

iz Doberdoba pod taktirko pevovodje Albina Verginelle. Zbor prosvet. društva Jezero se bo tokrat prvič predstavil goriškemu občinstvu z bogatim sporedom narodnih in umetnih pesmi

Cene: sedeži 200 lir, stojišča 150 lir, dijaško stojišče 100 lir — Prodaja vstopnic na sedežu Zveze slovenskih prosvet. društev, Ul. Ascoli 1 in v kavarni Bratuš

Razgovor Čedadcev z ministrom Colombom

Zahtevajo raztegnitev na Čedad zakona o pasivnih področjih

Olajšave bi imeli obrtniki in mali industrijci z manj kot 100 delavci

Ko so v Uradnem listu objavili zakon, s katerim so priznali naše kraje za pasivna področja in priznali občinam z manj kot 10.000 prebivalci razne olajšave (obrtnikom in malim industrijskim podjetjem so za dobo desetih let črtali nekatere davke), so tudi predstavniki čedadske občine pričeli zahtevati, da se mestu, dasiravno ima nekaj nad 11.000 prebivalcev, priznajo pravice, ki so za občine pod deset tisoč prebivalci na pasivnem področju. Svoje zahteve utemeljujejo s celo vrsto dokazov. Po drugi svetovni vojni je čedadska trgovina izgubila okoli 40 odstotkov odjemalcev iz zgornje in srednje Soške doline. Z obnovitvijo obmejnega prometa se škoda naglo popravlja, vendar ne bo nikoli odpravljena, ker se medtem pojavljajo druge težave. Nekatera industrijska podjetja so ukinila proizvodnjo, obratuje pa samo cementarna v Čedadu. Drugih industrijskih objektov ni, pa tudi obrtništvo se ne razvija. Kmetijstvo na področju občine je nerazvito, mehanizacija se še ni uveljavila, pa se najbrž tudi ne bo. Ker ni dovolj delovnih mest za domačine, si iščejo zaposlitve predvsem v inozemstvu.

Občinske finance so zelo šibke. Občinska uprava je uvedla celo vrsto dodatnih davkov, da bi lahko krila primanjkljaj. Za podporno ustanovo, za reveže, bolniške oskrbe in druge socialne dajatve potroši letno okoli 26 milijonov lir.

Krajevno gospodarstvo bi se pričelo bolje razvijati, če bi se tudi na čedadsko občino raztegnil zakon od 9. julija 1957 o pasivnem področju, ker bi prav gotovo marsikateri obrtnik odprl svojo delavnico, če bi mu država priskočila na pomoč z davčnimi olajšavami.

Zelo velike važnosti je zakon za beneške občine, kjer ne bodo plačali davka na dohodek obrtniki in mali industrijci z manj kot 100 delavci za dobo desetih let.

Predstavniki čedadske občine so vse to razložili ministru za trgovino Colombu, ki je bil te dni v Vidmu, da bi se seznanil z vprašanji naših krajev.

—«»—

Seja pokrajinskega odbora

Marljivi uslužbenci za nagrado na milanski velesejem

Na zadnji seji pokrajinskega odbora, ki ji je predsedoval odv. Culot, so govorili predvsem o skrbi pokrajine za umobolne in nezakonske otroke. Odbornik Fabrizio je poročal o stikih za nakup nekaterih mizarskih strojev za gluhonemnico, ki bodo stali 1.770.000 lir. Pokrajina namerava pričeti v gluhonemnici s tečajem za strokovno usposobljenost. Nato so odobrili popravilo vodovoda in stranišč v orožniški vojašnici v Tržiču za 53.000 lir. Nekaterim zasebnikom so dovolili dohode in gradnjo ograj ob cesti Trst - Videm. Odborniki so sklenili poslati nekatere najmarljivejše pokrajinske uslužbence na milanski velesejem. Velesejem si bo ogledal predstavnik pokrajinskega tehničnega urada, da bi se seznanil z industrijskim napredkom. Predsednik je nato sporočil, da so v ponedeljek na dražbi zaupali podjetju Igino Grion iz Gorice beljenje notranjosti gluhonemnice. Podjetje je vzklicno ceno 1,3 milijona lir znižalo za 21,78 odst.

—«»—

Požar povzročil 50.000 lir škode

Včeraj ob 8. uri so gasilci odšli v Ul. Casale, kjer so se vnele saje v dimniku poslopja Avgusta Hledeta. V eni uri so uspeli pogasiti požar. Na podstrešju so zgoreli 4 kv.m poda in en tram. Škodo cenijo na okoli 50.000 lir.

—«»—

Urnik trgovin 24., 25. in 26. aprila

Zveza goriških trgovcev sporoča, da bodo trgovine ob priliki dveh prazников odprte po sledečem urniku:

v petek 24. aprila se zaprejo ob poljubni uri, mesnice se odprejo ob 16. uri;

sobota 25. aprila (državni praznik): pekarne in mlekarne bodo odprte, dokler ne prodajo vsega blaga, cvetličarne bodo odprte do 13. ure, vse ostale trgovine (vštevši mesnice in trgovine s sadjem in zelenjavo) bodo zaprte;

v nedeljo 26. aprila bodo mesnice odprte do 11. ure, pekarne in mlekarne do 12,30, cvetličarne do 13. ure. Vse ostale trgovine (tudi trgovine s sadjem in zelenjavo) bodo zaprte ves dan.

—«»—

Sestanek zaradi krize v ladjedelnici

Včeraj ob 18. uri je bila na županstvu v Tržiču seja občinskih predstavnikov Tržiča, Gorice, Gradeža, Gradiške in Zagraja, kateri je prisostvoval tudi predsednik trgovinske zbornice, zaradi krize, ki vlada v ladjedelnici. Sestanek je bil sklican z namenom, da priskrbijo ladjedelnici naročila, s katerimi bi zaposlili suspendirane delavce.

Italijanska komunistična partija je objavila v Tržiču lepak, v katerem zahteva vrsto pojasnil v zvezi z naročili za gradnjo 2 transatlantikov po 35.000 ton. Ladji naj bi v štirih letih zgradili za FIN MARE, stali pa bi 150 milijard lir. V letaku se stranka sprašuje, če nimajo morda namena gradili ladji v štirih letih. Za oddelek OMFA ni nobenih naročil, medtem ko so za podobne delavnice v Pistoii dobili naročila za 1,7 milijona delovnih ur.

Stranka se čudi, zakaj ne popravljajo železniških vagonov v oddelku, ko pa je vendar znano, da so se popravila od leta 1953 do danes povečala od 100 na 205 odst.

—•—

Burja poškodovala sadno drevje

Nenavaden vdor hladnega zraka ni povzročil škode poljedelstvu; več škode je napravila burja, ki je pihala močneje kot pozimi. Na nekaterih najbolj izpostavljenih krajih je polomila mlade paradižnike ter napravila manjšo škodo še na drugih vrstah povrtnine. Najhuje je bilo v Brdih, ker je obtolkla pravkar ocvelo sadno drevje. Vse kaže, da slane ne bo več, ker je ozračje postalo toplejše.

—«»—

V nedeljo v Gorici pokrajinski kongres UDI

V nedeljo 26. aprila bo v prostorih Delavske zbornice VI. pokrajinski kongres ženske organizacije UDI, na katerem bodo prečitali poročilo o dejavnosti, nalogah in možnostih razvoja naprednega ženskega gibanja v naši pokrajini. Govorila bo tudi predstavnica vsedržavnega vodstva. Izvolili bodo pokrajinski izvršni odbor ter delegatke za vsedržavni kongres, ki bo v Rimu od 7. do 10. maja.

—«»—

Kino v Gorici

CORSO. 16.30: «Vražje poslanstvo», M. Coch, H. Kruger.
VERDI. 16.30: «Evropa ponoči».
VITTORIA. 16.45: «Roparska sled», H. Murphy, G. Scala.
CENTRALE. 17.00: «Upor v trdnjavi Laranie», J. Desner, F. Heln.
MODERNO. 17.00: «Operacija Abfelkern».

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes je čez dan in ponoči odprta lekarna Cristofoletti, Travnik št. 14, tel. 29-72.

Pismo iz Nove Gorice

Za napredek kmetijstva investirajo do 1961 nad dve milijardi dinarjev

Vlaganje tako velikih sredstev je mogoče, če kmetijske zadruge uvajajo proizvodno sodelovanje

Odkar so kmetijske zadruge lani izločile trgovsko, obrtno in gostinsko dejavnost, s čimer so se v preteklosti pretežno ukvarjale, in odkar se je po več manjših zadrug združilo v eno močnejšo gospodarsko enoto, je njihova dejavnost vse bolj usmerjena na organizacijo sodobne zadružne proizvodnje v kmetijstvu in na organizacijo odkupa kmetijskih pridelkov.

Te naloge so bile pred zadruge zastavljene že s planom gospodarskega razvoja v okraju za razdobje 1957-1961, ki predvideva povečanje kmetijske proizvodnje za 51,5 odstotkov, kar ustreza letnemu povečanju za 8,25 odstotkov. Predvideni porast temelji na povečanem prilivu reprodukcijskih sredstev in investicij v kmetijstvo ter na organizaciji proizvodnega sodelovanja. Predvideno je, da bo do leta 1961 vloženo za napredek kmetijstva v okraju 2.049 milijonov dinarjev. Porabili pa naj bi tudi letno 11.000 ton umetnih gnojil — 414 kg na ha obdelovalne zemlje — kar je v primerjavi s stanjem pred 2 letoma, ko smo porabili 158 kg, precejšen porast.

Da bi dosegli resnično smotrno vlaganje tako velikih sredstev kot so že in bodo na razpolago za napredek kmetijstva, je bilo nujno usposobiti kmetijske zadruge da bodo sposobne vsako leto bolj uvajati proizvodno sodelovanje. Na tej osnovi so se kmetijske zadruge letos prvič resneje zavzele za neposredno organizacijo proizvodnje na osnovi pogodbenega sodelovanja s kmetovalci, ki naj v prvi vrsti privede do povečanja hektarskih donosov, sporedno s tem pa tudi do spremmjanja proizvodnih in ostalih odnosov na vasi. Sprejeti so bili tudi ukrepi za boljšo ureditev trga s kmetijskim pridelki, kar naj bi omogočilo tudi predhodno sklepanje dobavnih pogodb med zadrugo kot predstavnikom proizvajalcev na eni in trgovskimi podjetji v potrošnih središčih, na drugi strani.

Kako so naši kmetovalci sprejeli ti dve novosti? Kakor ob vsaki novotariji, je bilo tudi sedaj v začetku nekaj nezaupanja in konservativizma, spričo koristi, ki jih od proizvodnega sodelovanja ima kmetovalec pa so se kaj kmalu razblinila v nič vsa natolcevanja tistih posameznikov, ki naj bi s parolami o novi obliki podržavljenja zemlje, o «skupnih kotlih» in s podobnimi lažmi odvrnili poštene kmete od sodelovanja z zadrugo za dosego večjih hektarskih donosov, ob pomoči, ki jim jo nudi zadruga z nabavo gnojil po nižji ceni in njih kreditiranju, s strokovnimi nasveti, in kjer je mogoče, z organizacijo sodobne obdelave s stroji.

Da so kmetovalci ubrali tisto pot, ki vodi k hitrejšemu napredku — porastu in poceni tvi proizvodnje — kar je edini izhod za obstoj v močnejši konkurenci, najbolj zgovorno kaže dejstvo, da je pogodbeno proizvodno sodelovanje že zajelo skoraj pri vseh kulturah večje površine, kakor so bile predvidene z letošnjim orientacijskim načrtom. Iz kmetijskih zadrug pa še naprej prihajajo vsak dan prav razveseljiva poročila o uspešnem sklepanju pogodb, ki jih hodijo večinoma podpisovat kmetje sami v zadruge.

Proizvodno sodelovanje v travništvu, kjer so največje možnosti za hiter in skokovit napredek proizvodnje, ob uporabi predpisanih agrotehničnih pripomočkov, ki naj bi za letos predvidoma obsegalo 1000 hektarov, je sklenjenih pogodb za nekaj desetin hektarov več. Načrt proizvodnega sodelovanja v gojenju koruze na površini 150 hektarov je za več kot dvainpolkrat presežen, pogodbeno sodelovanje v proizvodnji krompirja pa je 50 odstotkov nad planom. Prekoračen je tudi načrt pitanja prasičev, medtem ko se počasneje od predvidenega uvaja proizvodno sodelovanje v vinogradništvu in sklepanje pogodb za pitanje goveje in plemenske živine. Eden izmed glavnih vzrokov za to, da sklepanje pogodb v vinogradništvu ne gre od rok je nedvomno v tem, da večina vinogradnikov še ni doumela pomena porabe umetnih gnojil v vinogradništvu in jih zaradi tega ne uporablja, a proizvodno sodelovanje temelji prav na oskrbovanju kooperantov z gnojili in njihovo uporabo za namene, za katere so bila dana.

Na Tolminskem pa so začeli razvijati tudi pogodbeno sodelovanje v proizvodnji mleka. Tako, naj bi mlekarne letos zajele 5 milijonov litrov te bele tekočine. Večjo proizvodnjo mleka naj bi dosegli z izboljšanjem in gnojenjem pašnikov in travnikov ter z večjo uporabo močnih krmil. Zato že uporabljajo 60 odst. močnih krmil in le 40 odst. otrobov.

Da bi kar najbolj vskladili proizvodnjo in potrošnjo kmetijskih pridelkov in da bi zadruge zagotovile prodajo pridelkov svojih članov so začele pred dvema mesecema sklepati s preskrbovalnimi podjetji v večjih potrošnih središčih pogodbe za prodajo svojih pridelkov. Sklenili so pogodbo za prodajo nad 3.500 ton sadja in vrtnin, kar pa je, če vemo, da znaša samo letni pridelek češenj približno to količino, še vse premalo. Da bi imele vse zadruge zagotovljeno prodajo glavnih količin pridelkov že pred nastopom sezone za posamezne pridelke bodo morala pohiteti s sklepanjem pogodb.

J. J.

—«»—

Blagovna izmenjava v marcu

39 uvoznih 42 izvoznih dovoljenj

V mesecu marcu so na pristojnem mestu v Gorici izdali 39 uvoznih dovoljenj za 78 milijonov lir blaga ter 42 izvoznih dovoljenj za 52 milijonov lir blaga v okviru malega obmejnega prometa. Uvozili smo razne vrste živil, les, cement itd., izvozili pa nadomestne dele za prevozna sredstva in fototehnični material.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Najvišja temperatura 15.2 stopinje ob 15.10, najnižja 5 stopinj ob 4.50. Vlage 28 odstotkov.

—«»—

DAROVI ZA PODPORNO DRUŠTVO

V spomin pokojnega dr. Jožeta in Franca Jakončiča je darovala Jožica Rupp iz Gorice 1.500 lir.

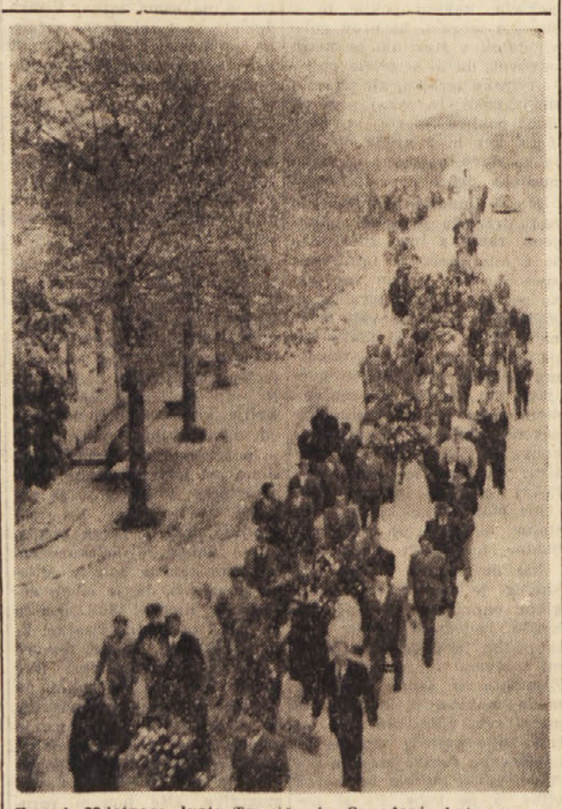

Pogreb 39-letnega Ivota Tomsiča iz Sovodenj, katerega so številni domačini pospremili na zadnji poti.

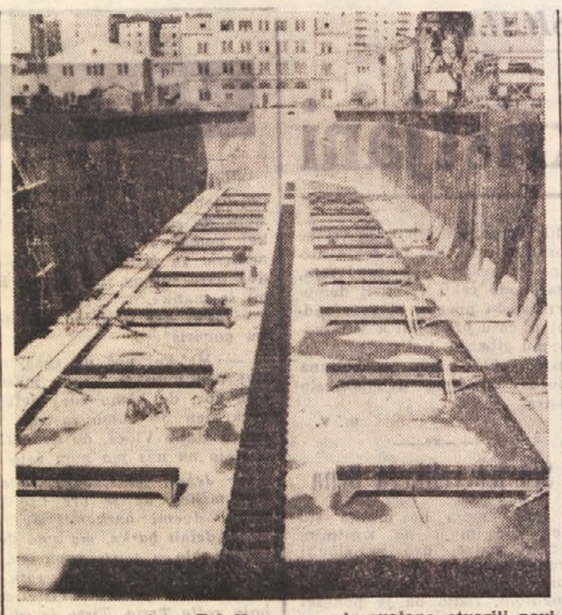

V kratkem bodo v Tržaškem arzenalu svečano otvorili novi suhi dok, ki bo lahko sprejel ladje večje tonaže. Dok je postal nujno potreben, saj se tonaža ladij po vsem svetu stalno veča in dosedanji ni več zadoščal tako, da so morali obsežnejša popravila na ladijskih trupih opravljati v Benetkah.

Razstava goveje živine v Dolini

Da bi se čimbolj uveljavila domača vzreja goveje živine, so v okviru pobud, ki jih ima v načrtu Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo v teku priprave za II. razstavo goveje živine sivo-rjave pasme, ki bo 17. maja t. l. v Dolini (na cesti pred občinsko hišo).

Razstava ima namen prikazati razvoj in izboljšanja, ki so bila dosežena po zadnji vojni v tukajšnji živinoreji. Izboljšanja ki so bila neposredno povezana s precejšnjimi denarnimi stroški rejcev. Prav našim rejcem gre glavna zasluga za dosego povoljnih uspehov v živinoreji, važni panogi našega kmetijskega gospodarstva.

Razstavljenih bo približno 230 glav iz 130 hlevov sledečih vasi: Ricmanje, Boršt, Zabrežec, Boljunec, Krogle, Dolina, Mačkovlje, Prebeneg, Log in Domjo, ki spadajo pod dolinsko občino.

Iz koprskega okraja

Proslave 40. obletnice KPJ

Pretekla sobota in nedelja sta bili popolnoma v znamenju proslave 40. obletnice Komunistične partije Jugoslavije. Že v soboto so številni kolektivi priredili za člane lastnih kolektivov svečane proslave. Šole so imele svoje proslave, dočim je bila centralna proslava v Kopru v soboto zvečer v gledališču. Slavnostni govor je imel predsednik OLO Koper Albin Dujc, pri proslavi pa je sodeloval pevski zbor primorskih študentov Vinko Vodopivec.

Tudi vsi kraji so bili svečano okrašeni, posamezne ustanove pa so tekmovale med seboj, katera bo najlepše okrasila svoje poslopja.

* * *

V soboto popoldne se je prijavil jugoslovanskim obmejnim oblastem pri Ferneticih 20-letni zahodnonemški državljan iz Hannovra Manfred Kuvn in zaprosil za politični azil. Mladenič je izjavil, da je potoval v Jugoslavijo preko Francije, Svice in Italije in se želi v Jugoslaviji zaposliti. Iz Nemčije pa je odšel zaradi tega, ker se ne strinja z nemško zunanjo in notranjo politiko.

* * *

Od nedelje dalje bo gostovalo SNG iz Ljubljane v vseh krajih obmorskega dela koprskega okraja z dvema dramama in sicer Arturja Millerja «Smrt trgovskega potnika» in Osborna «Ozri se v gnevu». V letošnji sezoni je to prvo gostovanje gledaliških umetnikov SNG iz Ljubljane in za njihov nastop vlada med občinstvom precejšnje zanimanje, saj sta obe drami, ki sta na sporedu, želi med občinstvom Ljubljane in med kritiki pohvalne ocene.

* * *

V soboto se bodo učitelji koprske občine zbrali pri osnovni šoli v Pradah pri Kopru, kjer bodo odkrili spominsko ploščo padli partizanski učiteljici Elviri Vatovec, ki je poučevala v času vojne na osvobojenem ozemlju Primorske. Pokojna Elvira Vatovec je bila doma iz Čežarjev. Novo adaptirana osnovna šola v Pradah bo odslej nosila njeno ime.

—«»—

Podlegel je poškodbam

26-letni Edvard Pegan iz Saleža št. 38 je včeraj ponoči na II. kirurškem oddelku podlegel poškodbam.

Pegan se je poškodoval pri prometni nesreči, ki se mu je pripetila 12. t. m. ponoči. Tedaj je vozil s svojim skuterjem po cesti, ki veže Mavhinje s Prosekom in je bil namenjen v slednjo vas. Iznenada pa je iz neznanih razlogov izgubil oblast nad vozilom, zaradi česar se je prevrnil in se tako potolkel, da so bila vsa pridevanja zdravnikov zaman.

Razne interpelacije KPI

Za izboljšanje delovanja združenih bolnišnic v Trstu

Vprašanje škode, ki jo povzročajo z vojaškimi vajami trebenskim kmetom

Tiskovni urad tržaške federacije KPI je sporočil, da je poslanec Vidali predložil ministru za zdravstvo vprašanje glede položaja v združenih tržaških bolnišnicah. Vidali vprašuje ministra, ali mu je znan resni položaj v upravi bolnišnic v Trstu ter kaj namerava ukreniti, da se ta položaj popravi. Iz nedavnih izjav zdravnikov in upraviteljev bolnišnic je namreč razvidno, da se je primanjkljaj, ki je leta 1957 znašal 37 milijonov, lani zvišal na 170 milijonov. Zaradi tega so poslopja vedno bolj zanemarjena in trpijo tudi razne naprave in opreme. V nekaterih oddelkih te naprave ne ustrezajo več potrebam moderne diagnostike in terapije, tako da resno ovirajo dejavnost sposobnih in prizadevnih zdravnikov ter s tem povzročajo nazadovanje bolnišnic, ki so doslej slovele po svoji tradiciji.

Poseg krajevnih nadzornih oblasti se je omejeval na dolgotrajen spor za določitev cen vzdrževalnine in vse kaže, da nameravajo te cene zvišati. Tak ukrep bi le poslabšal gmotni položaj prebivalstva, ki se že bori z gospodarsko krizo. Zvišanje vzdrževalnine pa bi prizadelo tudi občinske uprave ter bi še bolj zaostrilo spore med upravo bolnišnic in bolniškimi blagajnami blagajnami.

Vidali je zato pozval ministra, naj se položaj v tržaških bolnišnicah natančno prouči ter naj se sprejmejo ukrepi, ki bodo potrebni za njegovo izboljšanje, kar je mogoče doseči le z znatnimi državnimi prispevki za obnovitev naprav, izboljšanje prehrane ter odstranitev vseh tistih omejitev, ki so v škodo uspešnemu delovanju bolnišnic.

Drugo poslančevo vprašanje se tiče škode, ki so jo utrpeli in jo še trpijo številni kmetje iz Trebč zaradi vojaških vaj. Poslanec je vprašal ministrstvo za obrambo in za kmetijstvo, kaj nameravata storiti, da se poravna kmetom škoda. Gre namreč za kraški predel, kjer je zaradi povzročene škode živinoreja zelo trpela in se je število repov znižalo od 180 na popovico.

Obrambni minister je odgovoril, da se odškodnina hitro izplačuje, če prizadeti kmetje poleg povzročene škode in zahtevane odškodnine zanjo navedejo tudi kateri oddelki so imeli na zemljišču vaje. Minister pravi, da je poslednja zahteva utemeljena, kajti na ta način se lahko bolj hitro opravijo vse formalnosti. Kar se tiče prošenj kmetov iz Trebč, so vse rešili, razen ene. Ker je Kras malo obljuden, je primeren za vaje, tako da se povzroči čim manjša škoda splošnemu gospodarstvu. Da se čimbolj skrčijo posledice vojaških vaj za zasebnike, se je vojaška uprava obrnila na občine s prošnjo, naj navedejo kraje, kjer se lahko z vajami povzroči najmanj škode.

Končno je Vidali postavil vprašanje tudi ministru za trgovsko mornarico glede delovanja osrednjega odbora za delo v pristaniščih, ki ne rešuje vprašanj, katera se ne morejo rešiti tu na kraju samem. Minister je odgovoril, da je ta odbor pristojen tudi za reševanje pristaniških vprašanj v Trstu.

Kino na Općinah

predvaja danes 23. t. m. z začetkom ob 18. uri
Metroscope barvni film:

«SEME NASILJA»

«Blackboard Jungle»

Igrajo: GLENN FORD, ANNE FRANCIS in LOUIS CALHERN

PISMA UREDNIŠTVU

Dovolite mi nekaj besed v zvezi z železniškimi zapornicami pri Briščikih in na Općinah.

V zadnjem tednu sem moral večkrat po opravkih v Veliki Repen, v Briščike in druge tamkajšnje vasi. Ne vem, če se to vsakomur dogaja, toda meni se je zgodilo, da sem zgubil pri dvakratnem prečkanju železniške proge skoraj 40 minut časa. Najprej na Općinah, ko sem čakal pred zapornico na poti, ki vodi v Veliki Repen; potem pri zapornici ob električni centrali in končno še pri Briščikih. Razumem, da je treba podvzeti vse varnostne ukrepe, da ne pride do nesreče na železniškem prelazu. Toda kar je preveč, je preveč! Meni se je mudilo, a spet ne tako, da ne bi mogel počakati. A kaj bi bilo, ko bi moral pred zapornicami čakati na primer rešilni avto, ki bi moral bolnika nujno odpeljati v bolnišnico?

V tej zvezi sem govoril tudi z domačini iz Velikega Repna. Vsi po vrsti so se pritoževali zaradi predolgega čakanja pred zapornicami na železniških prelazih, saj so zapornice včasih zaprte tudi po 20 minut. Zlasti pa so se pritoževali poslstilničarji, ki imajo zaradi tega občutno gospodarsko škodo.

Povedali so mi naslednje:

Bilo je neko nedeljo popoldne in pred zapornico na Općinah se je ustavil avto. V nadaljnjih desetih minutah se je za tem avtom ustavilo še šest drugih in vsi so potrpeljivo čakali, kdaj se bodo zapornice dvignile. Toda kmalu jih je minilo potrpljenje in ko je začel eden pritiskati na klakson, so ga začeli posnemati še drugi. Nastal je hrup, da je šlo skozi ušesa. Toda minilo je nadaljnjih pet minut, zapornice pa so bile vedno spuščene. Tedaj se je šofer prvega avtomobila odločil in pognal avto proti Prseku. Vsi drugi so šli za njim, razen enega, ki je ostal.

Ta primer nam pove, da se gostilne na Repentabru, v Briščikih in v Repnu zaradi strokovnih škode, utrpele gospodarsko škodo, kajti očitno je bilo, da so bili izletniki namenjeni v enega od teh krajev. Škode pa ne utrpele samo gostilne, temveč tudi repentaborska občina, ki ima prav od trošarine najvišje dohodkov.

Jaz bi k temu izrazil željo, da bi se kdo za stvar zavzel in interveniral pri železniškem ravnateljstvu, da se temu stanju napravi konec.

K.

* * *

Dnevno moram tekati po Trstu iz ulice v ulico in pri tem svojem poslu opažam, da ima jo tržaške banke — in ni je izjeme med njimi — napis v vseh mogočih jezikih, da menjujejo denar, samo v slovenščini ne! Vabijo te v italijanščini, francoščini, angleščini in nemščini, kar bi bilo sicer prav za vsa druga italijanska mesta, samo za Trst in Gorico je to premalo.

Bil sem pred dnevi v Gorici in sem opazil, da imajo iste banke, kot so tu v Trstu, na svojih podružnicah v Gorici poleg omenjenih štirih jezikov, tudi napis «Menjalnica». Vendar mi ne gre v glavo, zakaj ta dvojna mera, v Gorici da, v Trstu ne?! Takoj pristavim, da ima tudi naša Kmečka banka v Gorici lep dvojezični napis in nam je ta lepo čen napis in nam je ta lepo samo za zgled.

Sicer pa smo krivi tudi mi sami. Kje so dvojezični napisi na naših podjetjih in ustanovah? Razen na obratih nekih posameznikov pri Sv. Jakobu in še kje drugje v predmestjih, kjer so ostali še nekdanjih dni, ga težko iztaknеč v Trstu. Ali nismo mi prvi, ki bi se morali poslužiti dodoločil londonskega sporazuma?

Kaj pomeni dvojezičen napis, naj vam nazorno povem naslednji dogodek, ki se mi je pripetil v avtobusu na poti iz Trsta na Prosek. V najem mestu je bil kongres italijanskih časnikarjev. Peljal sem se z avtobusom iz Trsta na Prosek. Pred menoj sta sedela tudi dva časnikarja ter komentirala krasen razgled na naše mesto. Na Proseku sta opazila dvojezičen napis na gostilni ter dejala, po svoje pikrosti, čisto strokovnjaška, po časnikarsko: «Glej, glej, ista zadeva, kakor ob istrski obali! Središče mesta je italijansko, okolica pa slovansko».

Mislim, da nam ta dogodek veliko pove.

Kaj sem Vam zdi, g. urednik, da je že skrajni čas, da bi začeli končno tudi mi postavljati sistematično dvojezične napise?

L.

—«»—

Spored proslave CGIL za 1. maj

Nova delavska zbornica CGIL sporoča, da bo tudi letos organizirala svečano proslavo 1. maja na celotnem tržaškem področju. V Trstu bo tradicionalna povorka, nato pa veliko zborovanje, na katerem bo govoril eden izmed vsedržavnih voditeljev CGIL. Zjutraj pa bo godba «Rinaldis» igrala budnico po Sv. Jakobu in Trgu stare mitnice. Poleg tega bodo zborovanja še v Miljah (kjer bodo organizirali tudi povorko), Sv. Križu, Nabrežini in popoldne v Boljuncu.

Se hočete oblačiti lepo in potrošiti malo?

Beltrame

Obleke, moški in ženski dežni plašči

TRST, Corso Italia 25 - GORICA, Corso Verdi 39 - VIDEM, Ul. Savorgnana

Upor v Tibetu

Članek iz «Mednarodne politike»

Tibet je notranje vprašanje Ljudske republike Kitajske in danes ni resnih glasov na svetu — razen tistih, ki so najbolj obremenjeni z zamislijo hladne vojne in zaostrovanja — ki bi to dejstvo zanikali. Toda vprašanje Tibeta je hkrati specifično nacionalno vprašanje znotraj LR Kitajske, katerega rešitev ima mnogo širši pomen ne samo za Indijo in druge azijske dežele, temveč tudi za stvar socializma.

Reševanje narodnostnega vprašanja v državah z več narodi je velikega pomena in vedno v določeni meri odraža tako notranje kakor tudi zunanje odnose in politiko določene države. Ta resnica velja zlasti za tiste države, ki korakajo po poti graditve socializma, kjer je narodnostno vprašanje, s katerim se vse te države v eni ali drugi obliki srečujejo, bilo tudi v teoriji in praksi vedno hkrati neko merilo demokratičnosti notranjih odnosov in načelnosti socialistične zunanje politike.

Če to vprašanje gledamo v tem okviru, je vsekakor zelo velikega pomena. V LR Kitajski živi danes 35 milijonov pripadnikov raznih narodnih manjšin. Te manjšine prebivajo na več kot polovici nerazvitega, toda potencialno zelo bogatega ozemlja LR Kitajske, in sicer v glavnem v obmejnih krajih. Že zaradi tega je način reševanja manjšinskega vprašanja na Kitajskem širšega mednarodnega pomena.

Stališče kitajskih voditeljev do narodnostnega vprašanja se je spreminjalo v skladu s spremembami, do katerih je prihajalo v kitajski politiki, predvsem pa z nenadnim preobratom leta 1957-1958, ko je od gesla «sto cvetic» prišlo dejansko do «ruvanja plevela», od borbe proti «birokratizmu in dogmatizmu» do kampanje proti revizionizmu in desničarjem, ter v sklopu vsega tega, od borbe proti «velikokitajskemu šovinizmu» do ocenitve, da predstavlja glavno nevarnost «krajevni nacionalizem».

Zaradi tega — ko so se leta 1957 slišali prvi resnejši glasovi o nemirih v Tibetu in na sosednih pokrajinah, ali kadar so na pokrajinski partijski konferenci izrazito manjšinskega avtonomnega singjanško-ujgurskega področja leta 1958 bili obtoženi kot lokalni nacionalisti predsednik mestnega odbora in Zveze književnikov, varnatelji pokrajinskih uradov za notranje zadeve in za kulturo ter prosveto, kakor tudi drugi višji pokrajinski funkcionarji zaradi razširjanja separatističnega gibanja, zaradi nasprotovanja družbenim reformam, zaradi kritik, da je KP Kitajske dejansko partija Kitajcev itd., in ko je po vsem tem v vsej državi oživela akcija proti «lokalnim nacionalizmom» in proti «buržoaznim in protisocialističnim tokovom», med manjšinami — vse to je poleg drugih vesti kazalo, da z reševanjem nacionalnega vprašanja v LR Kitajski nekaj ni v redu.

Tibet je brez dvoma najbolj občutljivo in najtežje nacionalno vprašanje v LR Kitajski. Prav zaradi tega je postalo v določeni meri, zlasti v očeh azijskih narodov, preizkusni kamen kitajske politike. Rešitev vprašanja Tibeta, katerega so kitajski voditelji vedno priznavali nacionalno posebnost in obljubljali poseben avtonomni status, kar je prišlo do izraza tudi v *Sporazumu o mirni osvoboditvi Tibeta* iz leta 1951, je nadvse važno ne samo za Indijo, ki se vztrajno trudi, da se sedanji dogodki v nobeni obliki ne bi vključili v hladno vojno ali pa obravnavali z blokovskih pozicij, temveč tudi za drugé, v prvi vrsti budistične azijske države, ki priznavajo suverenost Kitajske nad Tibetom, ki pa vendar na Tibet gledajo s širših vidikov zaradi nacionalnih in verskih posebnosti in spričo odnosov do tistega, kar se v Aziji razume pod pojmom duha Bandunga in Panča Šile in svojih odnosov do velikega soseda, ki so ga vedno pripravljene podpirati v mednarodni politiki.

Pa tudi poleg številnih protislovnih vesti, ki so v zadnjih tednih zasule svetovni tisk v zvezi z dogodki v Tibetu, so nekatere stvari vendarle bolj ali manj jasne. V Tibetu je po kitajskih poročilih izbruhnil širok upor, ki ima v bistvu nacionalne značilnosti in uporabili so velike vojaške sile, da bi ta upor zadušili. Tako je danes dejansko stanje v Tibetu, osem let po podpisu *Sporazuma o mirni osvoboditvi Tibeta*, ki bi moral izravnati pot do dejanske avtonomije Tibeta, in tri leta po ustanovitvi *Pripravljalnega odbora za izvedbo avtonomije*, nakar so konec leta 1956 in ob začetku leta 1957 bile pospešene priprave za vzpostavljanje avtonomnega tibetanskega področja.

Kitajci navadno obtožujejo notranje in zunanje reakcionarne sile («reakcionarna klika gornjega sloja v sporazumu z imperializmom») zaradi organiziranja in vodstva upora, hkrati pa se navaja skrajno zaostala družbena ureditev Tibeta. Zelo verjetno je, da so upor vodile notranje reakcionarne sile in da so bili določeni krogi iz inozemstva zainteresirani ter da so celo na neki način upor netili. Spričo vsega tega kaže, da je ozki in privilegirani sloj dejansko oviral razvoj proizvodnih sil in družbenih odnosov v tej državi pastirjev, fevdalcev in lam, ki so ostali med najbolj zaostalimi v vsej Aziji. Zaradi tega se je lahko pričakovalo, da bo tudi tukaj kakor v drugih delih Azije neizogibno prišlo do spopada starega z novim. No, tudi poleg vsega tega in delno prav zaradi tega se samo ob sebi postavlja vprašanje, kako je bilo mogoče, da je tej reakcionarni kliki uspelo uridobiti zase in razgibati v odprt upor tako široke množice v Tibetu. Kot vse kaže, kitajsko vodstvo v primeru Tibeta ni dovolj upoštevalo nacionalnih posebnosti Tibetancev in mu ni uspelo najti ustrezajočih metod; s svojimi ukrepi ni slo od stopnje dejanskega materialnega razvoja in občutkov tibetanskega ljudstva. Politika družbenih reform je lahko uspešna samo, če se pravilno poveže z nenehnim razvojem dejanske in široke avtonomije in če se izvaja v ustrezajočih in demokratičnih oblikah.

Akcije za likvidacijo upora, ki še vedno trajajo, seveda ne morejo rešiti nacionalnega vprašanja v Tibetu. Zgodovina nas namreč uči, da se taka vprašanja ne morejo reševati z orožjem in tudi ne s silo. Svet bo zelo pazljivo opazoval, ali se bodo na Kitajskem odkrivali dejanski vzroki in ozadje upora ter iz vsega tega potegnilo potrebne izkušnje.

S. M.

Predmet ogledovanja princese Margaret — sicer zelo naglega — je bila v torek Ostia Antica. Na sliki vidimo princeso v spremstvu strokovnjakov, njenega osebnega spremstva, detektivov in drugih.

Ob obletnici Leninovega rojstva

Leninove nagrade podeljene znanstvenikom in umetnikom

Med nagrajenci je tudi skladatelj Hačaturjan, fizik Prohorov, režiser Dovčenko pa je prejel posmrtno nagrado

MOSKVA, 22. — Komisija za podeljevanje Leninovih nagrad je včeraj razdelila tradicionalne nagrade, ki jih vsako leto podelijo ob priliki obletnice Leninovega rojstva za pomembna dela na področju znanosti, književnosti in umetnosti.

Dramaturg *Nikolaj Pogodin* je dobil nagrado za svojo trilogijo «Mož s puško», «Kremeljski zvon» in «III. patetična», tri drame, ki so izključno posvečene ustanovitelju sovjetske države in ki imajo za vsebino razdobje priprav za oktobrsko revolucijo in dogodke do Leninove smrti.

Drugi nagrajenec je *Muhtar Auezov*, pisatelj kazaške narodnosti, ki je v svoj jezik prevedel dela Shakespeara, Puškina, Gogolja in drugih ruskih in tujih klasikov. *Aran Hačaturjan* je dobil nagrado za glasbo baleta «Spartak», *Vasilij Solovjev* pa za svoje narodne pesmi.

Dva igralca sta dobila nagrado za svojo interpretacijo Leninove osebe na odru in v filmu. Režiser *Aleksander Dovčenko*, ki je umrl leta 1956, je dobil posmrtno Leninovo nagrado za svojo «Kinematografsko pesnitev» in za «Pesnitev ob morju», ki je posvečena izgradnji nekega jeza. Dovčenko je znan po svojih filmih svetovnega slovesa «Ladjedelnica», «Zemlja» in «Mičurin».

Leninovo nagrado so dobili tudi fiziki *Nikolaj Basov* in *Aleksander Prohorov*, ki sta izdelala nov generator in ojačevalec valov, ter *Vladimir Veksler*, ki je s skupino sodelavcev ustvaril velikanski sinkrofazotron v Dubnem.

Matematik *Igor Safarevič* je dobil nagrado za svoj splošni zakon o reciprociteti, znanstvenika *Pavel Zdrodovski* in *Helena Kolinevič* za svoja raziskavanja o mikroorganizmih.

Leninovo nagrado je tudi dobil inženir *Nikolaj Kovalev* in njegovi sodelavci za ogromno turbino, ki je sestavljena iz več kot 550.000 kosov, tehta 1370 ton in daje 126.000 kilovatov. Take vrste turbine so lani namestili tudi v hidrocentrali v Stalingradu, ki bo ena najmočnejših v ZSSR.

—«»—

«Discoverer II» bo kmalu v zemeljski atmosferi

WASHINGTON, 22. — Obrambno ministrstvo je objavilo vest, da je oddajnik «Discovererja II» prenehal delovati pred nekako 24 urami. Satelit se bo nedvomno vrnil v območje zemeljske atmosfere med prihodnjo soboto in nedeljo.

—«»—

Trije novi elementi v gradnji nebotičnikov

(Nadaljevanje s 3. strani)

ja pri gradnji sodobnih stavb v poštev je steklo. 80 odst. pročelj neke newyorške banke je prekritih s steklom.

Lahke kovine, kakršna je aluminij, omogočajo, da se gradnja še bolj povzpne v višino. Pred kratkim je umrl sloviti arhitekt Wright. Tega so priznavali za enega najboljših arhitektov na svetu, vendar so mu vzdeli tudi ime fantast, zaradi njegovega načrta, ki je predvideval gradnjo 1000 metrov visokega nebotičnika.

Se da v gradnji iti še više? To je možno, vprašanje je le, če je dovolj ekonomično. To bodo morali rešiti arhitekti, ki bodo nadaljevali po Wrightovi poti. Za sedaj je še vedno «Empire states building» najvišja zgradba na svetu.

V Evropi je najvišji milanski nebotičnik. Zanimive poizkuse v visokogradnji pa so začeli Sovjeti in Poljaki. Njihovi nebotičniki štejejo do 30 nadstropij. So pa to dokaj neekonomično grajene palače z bogatimi in ne preveč okusnimi pročelji. Zdi se, da so sovjetski in poljski arhitekti uvideli, da se tak način gradnje nebotičnikov ne izplača. Zato je mnogo bolj enostaven nebotičnik v Zlinu na Češkoslovaškem, ki ima le 15 nadstropij.

Domače nebotičnike poznamo. Praktično imamo v Trstu dva. Ljubljanski nebotičnik je dovolj znan in še vedno najvišja zgradba v Ljubljani. V Zagrebu pa dokončujejo svoj nebotičnik, ki ima 16 nadstropij in je največji nebotičnik v Jugoslaviji. Zagrebški nebotičnik je visok 63 metrov, njegovo ogrodje je iz železobetona. Začeli so ga graditi pred dobrima dvema letoma in vzidali vanj 2500 ton betona in 180 ton železa. Je to prav gotovo zelo moderen objekt in z njegove terase bo krasen razgled na ves veliki Zagreb.

—«»—

Obsojen nemški veleposlanik v Parizu

BONN, 22. — Nemški veleposlanik v Parizu Blankhorn je bil na sodišču v Bonnu obsojen na štiri mesece zapora pogojno zaradi obrekovanja. Plačati bo moral tudi tri tisoč mark v korist nemškega Rdečega križa. Profesor Hallstein pa je bil oproščen.

Tožil ju je ministrski svetnik Strack, ki se je čutil prizadet po nekih izjavah Blankhorna glede svojega delovanja v diplomatski službi, češ ca se je pustil podkupiti.

Šolohov: «Dr. Živaga» bi morali v SZ objaviti

«France Soir» je objavil o Pasternaku in njegovem romanu «Doktor Živago» nekaj izjav pisatelja Solohova, ki se sedaj nahaja v Parizu. «V SZ bi morali «Doktorja Živaga» objaviti, namesto da so ga prepovedali. Narediti bi bilo treba tako, da bi Pasternaka njegovi bralci sami zavrgli, ne pa ga obsojati. Če bi tako naredili, bi sedaj Pasternaka naši čitatelji, ki so zelo zahtevni, že pozabili». Solohov, ki je že nekaj dni v Parizu za priložnost «tedna sovjetskega filma», je tudi odkrito kritiziral vodstvo društva sovjetskih pisateljev, «ki se je preveč razgrelo in ni znalo ohraniti hladne krvi». Sicer pa se je Solohov zelo ostro izrekel tudi o Pasternakovem delu. «Po mojem mnenju vse Pasternakovo delo nima nobene vrednosti, razen prevodov, ki so zares odlični. Kar se tiče «Dr. Živaga», ki sem ga bral v Moskvi, gre za brezoblično delo, za amorfno maso, ki ne zasluži imena roman». «France Soir», vidi v izjavah Solohova indirektno potrdilo glasov, da se tudi Hruščev, potem ko je prebral Pasternakov roman, ni spotikal.

Za Papinija in Mondadorija «zlato pero» in «zlata knjiga»

«Zlato knjigo» in «Zlato pero», dve nagradi, ki jih je določilo predsedstvo vlade za tiste, ki si pridobe velikih zaslug na področju kulture, bo predsednik Gronchi danes dopoldne na Kapitolu podelil za pokojnega Giovannija Papinija njegovim dedičem in pa založniku Arnoldu Mondadoriju.

Tudi Ponti v razsodišču v Cannesu

Tudi italijanski filmski producent Carlo Ponti, mož Sofie Loren, bo član razsodišča za dolge filme na festivalu v Cannesu (od 30. aprila do 15. maja). Člani razsodišča so še: Micheline Presle, Marcel Achard, Pierre Daninos, Julien Duvivier in Max Favalelli (Francija), Anton Bohdziewicz (Poljska), Mihael Kakoyanis (Grčija), Carlos Cuenca (Španija), Gene Kelly (ZDA) in Sergej Vasiljev (SZ). Za kratke filme pa sestavljajo razsodišče: Vera Volmane, Phileppe Agostini in Vivien (Francija), Paula Talaskivi (Finska) ter A. Brousil (CSR).

Anthony Quinn bo igral «Campesina»

William Dieterle bo napravil film po romanu «L'Homme de Sang», ki ga je španski pisatelj z bivališčem v Parizu Jose-Luis de Villalonga napisal iz življenja Campesina. Anthony Quinn bo igral vlogo tega španskega generala, ki se je po državljanski vojni v Španiji l. 1936 zatekel v SZ, od koder pa je pozneje pobegnil.

V Mehiki prepovedan film «Zaljubljenca»

V Mehiki so prepovedali predvajanje francoskega filma «Zaljubljenca», vendar šele potem, ko so ga že šest tednov predvajali. Ob filmu je bilo mnogo polemik in mnogi kritiki so ga označili za nemoralnega. Oblast je napravila konec vsej gonji s tem, da je film prepovedala vrteti. To je že drugi francoski film, ki je bil v Mehiki prepovedan v podobnih okoliščinah. Pred tremi leti so umaknili s sporedov film «Rififi» po 32 tednih predvajanja zaradi številnih tatvin, pri katerih so tatovi uporabili isti sistem kot tatovi v tem filmu.

Odkrit spomenik Georgeu Byronu

Kip pesnika, ki stoji v Villi Borghese, je odkrila angleška kraljica-mati, ki je včeraj s princeso Margaret obiskala tudi papeža

RIM, 22. — Danes ob 17.30 angleška kraljica-mati Mary odkrila v Villi Borghese marmorni kip Georgea Byrona. Kip predstavlja reprodukcijo tistega kipa, ki ga je Thorwaldsen napravil pred 150 leti med pesnikovim bivanjem v Rimu in ki se sedaj nahaja na univerzi v Cambridgeu. Kraljica je imela ob tej priložnosti tudi govor, še prej pa je govoril britanski veleposlanik v Rimu Ashley Clark.

Mary je potem na Trgu Spagna obiskala «Keats-Shelley Memorial». Na trgu jo je pričakala velika množica, ki ji je priredila ovacije. Bila pa je tudi nekoliko razočarana, ker ni bilo princese Margaret. Ta je po obisku pri papežu, ki sta ga opravili gostji skupno, odšla po kosilu po svojih poteh. Ogledovala si je katakombe, razne cerkve, razstave in muzeje. Z materjo sta se zopet sestali v palači Farnese, sedežu francoskega veleposlaništva. Veleposlanik Palewski jima je razkazal lepote in umetniške zaklade te michelangelovske palače. Od tu sta pa njuni poti šli zopet narazen: kraljica-mati se je vrnila v palačo Wolkonski, sedež britanskega veleposlaništva, medtem ko je bila princesa Margaret na večerji pri svoji prijateljici miss Montague na otoku Tibere.

Kmalu po polnoči pa je princesa Margaret v družbi miss Montague prispela v «Hostaria dell'orso», kjer je bilo njej na čast prirejeno slavje. Ob vhodu jo je sprejel predstavnik veleposlaništva, nato pa je odšla v gornje prostore, kjer je bilo zbranih kakih 80 povabljencev iz rimske aristokracije in britanske kolonije. Pravijo, da se hočejo tisti, ki niso bili povabljeni — pa so vendar aristokrati — raztrgati od nevoščljivosti in jeze.

Pri mizi, kjer je sedela Margaret z miss Montague, britanskim ministrom veleposlaništva Hohlerjem in njegovo ženo, je bil tudi princ Pignatelli, ki je potem z Margaret plesal prvi ples. Princesa je plesala tudi s princem Henrikom Hesenskim. Videti je bilo, da ji ugajajo italijanske plesne popevke, med katerimi je bila tudi Modugnova «Piove».

—«»—

Splačalo se ji je biti poročena z Marlonom Brandom

ST. MONICA (Kalifornija), 22. — Igralka Anne Kashfi je danes dosegla razvezo zakona z Marlonom Brandom. Pred sodiščem je Kashfi izjavila, da je Brando pogosto odhajal od doma, ter ga obtožila duševne krutosti. Poročila sta se oktobra 1957, ločila pa sta se že lani septembra. Kashfi bo prejela vsoto 500.000 dolarjev, od katerih bo dobila takoj 60.000.

—«»—

LINCOLN (Nebraska, ZDA), 22. — Pomilostitvena komisija v Nebraski je zavrnila prošnjo, da bi smrtno kazen Charlesa Starkweatherja spremenila v dosmrtno ječo, ter je določila za datum usmrtitve 22. maj. Starkweather je bil obsojen na smrt, ker je v grofiji Lincoln umoril 11 oseb.

Na podlagi ugotovitev jugoslovanskega znanstvenika

Ameriški fiziki bodo vrtali proti tekočim plastem Zemlje

Vrtati bodo začeli v globini 4000 m pod morsko gladino, jašek pa naj bi bil globok 6000 m

WASHINGTON, 22. — Skupina ameriških geofizikov bo prihodnjega meseca maja napravila edinstven eksperiment v zgodovini znanosti, namreč s tem, da bo pod morjem izvrtala 6000 metrov globok jašek, in to, ker je zemeljska skorja manj debela, namreč na mestu, ki leži 300 kilometrov severozapadno od Portorika. Akademija znanosti Združenih držav, pod okriljem katere se bo izvršila te operacija, poudarja, da je glavni namen tega poskusa doseči prvič neposredne podatke o sestavi, gostoti, temperaturi in drugih značilnostih na pol tekočega okolja, na katerem «nekako plava masa celin in trdna tla oceanov». To okolje označujejo z izrazom «Moho» po okrajšavi imena jugoslovanskega znanstvenika Mohorovičića, ki je prvi ugotovil s proučevanjem valov, ki jih povzročajo potresi, obstoj prekinjene gostote zemeljske skorje v višini njenih nižjih plasti.

Do sedaj so edine podatke, s katerimi znanstveniki razpolagajo glede narave tega okolja, dobili neposredno bodisi z akustičnimi metodami bodisi s proučevanjem značilnosti magnetskega polja naše Zemlje.

Ameriška odprava bo odšla iz Portorika s tremi ladjami, ki bodo opremljene s posebnimi napravami za vrtanje. Pripravljalna dela bodo trajala okrog en mesec. Vrtanja bodo opravili nad 4000 metrov pod morsko gladino. Po vrtanju skozi skalnate plasti bodo uporabili «vence» iz diamantov.

William Bascon, ki bo vodil odpravo, meni, da bodo naleteli na temperature blizu 200 stopinj Celzija. Ko bodo dosegli «Moho», bodo izvedli kemično analizo dosežene tvarine.

—«»—

Žrtve in škoda poplav v Južni Ameriki

MONTEVIDEO, 22. — Eden najvažnejših jezov v Južni Ameriki, namreč oni pri Rincon del Bonete, je pod vodo. Voda reke Rio Negro je prekoračila stranske jezove in s tem povečala poplave v spodnjem toku reke. Jez pri Rincon del Bonete ustvarja umetno jezero, kamor se steka vodovje pritokov reke Rio Negro, ki ima 38.000 kv. kilometrov površine. Kljub naporom tehnikov in vojske, ki so skušali zgraditi pomožne nasipe, da bi zaščitili električno centralo, je strojno dvorano preplavila voda.

Po mnenju časnika «La Nacion» znašajo človeške žrtve in škoda poplav, ki so prizadele Argentino, 15 mrtvih, 37 pogrešanih, 60.000 oseb evakuiranih ali brez strehe. Tisoči hiš so porušeni in desettisoči hudo poškodovani, škodo pa cenijo na poldrugo milijardo pesosov. Mesto Concordia, zatrjuje časnik, ima videz bombardiranega mesta; vse hladilne naprave «Yuqueri», ki so pred devetimi leti stale 30 milijonov pesosov, so danes uničene. V samem mestu Concordia, ki je štelo 65.000 prebivalcev, so poplave prizadele 30.000 oseb.

Liga Rdečega križa je izdala nujen poziv v korist žrtvam poplav, ki so prizadele Argentino in Urugvaj. Argentinski Rdeči križ je zaprosil Ligo za nujno pomoč v odejah in obočilu; urugvajski Rdeči križ pa je dal vedeti, da nujno potrebuje zdravila in vitaminske proizvode, kakor tudi kondenziranega mleka ali mleka v prahu.

Na intervencijo zunanjega ministrstva je Italijanski Rdeči križ poskrbel za takojšnjo odpremo antibiotikov v Montevideo, da bi pomagali žrtvam nedavnih poplav v Urugvaju, ministrstvo za zdravstvo pa je tudi s svoje strani poskrbelo za naknadno odpremo antibiotikov.

—«»—

Ukrepi proti KP v Argentini

BUENOS AIRES, 22. — V poznih urah včerajšnjega dne je prišlo do treh atentatov, ki jih pripisujejo komunističnim elementom. V Buenos Airesu je nekega policijskega agenta, ki je bil v službi pred nekim sedežem komunistične stranke, zadela v roko krogla, ki jo je nekdo izstrelil z neke bližnje zgradbe. Nekaj ur kasneje so nekega drugega policijskega agenta, ki je bil v službi pred sedežem komunističnega časnika «La hora», napadle neke osebe na motorjih.

Vse sedeže argentinske komunistične stranke v mestu so zaprli in jih že od preteklega januarja, ko je prišlo do poskusa splošne stavke, nadzoruje policija. Do tretjega atentata je prišlo v Rosariu, kjer so skušali zažgati neko cerkev. Računajo, da je bilo pri tem okrog 250.000 pesosov škode.

Po drugi plati pa sporočajo, da so zvezna policija in oddelki vojske izvršili v Rosariu nekaj preiskav in odkrili skladišča «Molotovovih bomb». Aretirali so številne komuniste. Oblasti so tudi odkrile komunistične letake, v enem od katerih, ki je bil komaj natiskan, se celo napoveduje bližnji vojaški državni udar v Buenos Airesu proti Frondizijevi vladi.

PANAMA, 22. — Po aretaciji ter nato po posredovanju angleškega poslanika je bila Margot Fonteyn, največja angleška plesalka in ena prvih plesalk na svetu, izgnana iz Paname, češ da je «njena navzočnost v sedanjih okoliščinah škodljiva». Tiskovni ataše predsedstva panamske republike, ki je to sporočil, je obenem dejal, da vodi mož plesalke, dr. Roberto Arias, bivši panamski veleposlanik v Londonu, oboroženo vstajo proti vladi. Margot Fonteyn pa je slušala kriti njegovo d[illegible] je. «Gotovo je vedela, kaj se dogaja,» je dejal ata še, ki je tudi povedal, da je Ariasova jahta spravila iz morja potopljen tovor orožja ter ga nato izkrcala. Med tri ure trajajočim zaslišanjem pa je plesalka ves čas zatrjevala, da je samo z možem ribarila.

Popoldne je Fonteyn že prispela na letališče v New Yorku, od koder je takoj telefonirala materi v Angliji. Izjavila je, da ne ve, kje je mož in da je zanj v skrbeh. Ostala bo nekaj časa v New Yorku, toda v prihodnjih 14 dneh se bo vrnila v London, ker mora 19. maja plesati na Poljskem z nekim poljskim baletom. (Na sliki Margot Fonteyn z možem.)

Približno v 18 mesecih

Relativnostna teorija pred novo preizkušnjo

Poskus bo napravljen s pomočjo dveh atomskih ur, od katerih bo ena na satelitu, ki bo letel okrog Zemlje

WASHINGTON, 22. — NASA (National Aeronautics and Space Administration) bo v kakih 18 mesecih izvršila vsemirski poskus, s katerim naj bi preverili točnost splošne teorije o relativnosti, ki jo je utemeljil Einstein. To je sporočil včeraj dr. Homer Newell, namestnik direktorja NASA, ko je govoril vsemirskemu odboru poslanske zbornice. Newell je sporočil, da bodo pri poskusu uporabili dve tako točni atomski uri, da bosta v enem stoletju zastali za manj kot eno sekundo. Eno teh ur bodo namestili na satelit, ki bo krožil okrog naše Zemlje v oddaljenosti 6.400 km, medtem ko bo druga ura ostala na Zemlji in bo rabila za kontrolo. Če je Einsteinova teorija točna, bo morala ura na satelitu teči hitreje kot kontrolna ura. «To bo prvič» — je poderčtal Newell — «da bomo mogli teorijo o relativnosti kontrolirati z največjo točnostjo.»

—«»—

V ZDA izdelujejo novo tajno orožje

WASHINGTON, 22. — Ameriška vojska je objavila vest, da pripravlja novo tajno orožje. Gre za raketo vrste «bazooka», ki bo nosila irsko ime «Shillelagh». Novo orožje more preluknjati zelo debele oklepe in bo hkrati zadostno lahko in kratko, da ga bodo mogli pritrditi na vozilo. Načrti predvidevajo, da bodo orožje v petih letih izdelovali serijsko.

—«»—

Soraya zanika da bi se na Capriju dolgočasila

CAPRI, 22. — Princesa Soraya je na počitnicah na Capriju, kjer se ob sončnem vremenu sprehaja, deževno vreme pa prebija v hotelu, kjer je nastanjena in kjer se pogovarja z materjo in družinskimi prijatelji, kakor je to dr. Walter Kassner častni konzul Haitija v Duisburgu in njegova sestra Maria Ilde. V krogih, ki so blizu bivši perzijski cesarici, se demantirajo glasovi, po katerih naj bi se Soraya na Capriju tako dolgočasila, da namerava svoje bivanje na otoku skrajšati. Tudi upravnica hotela «Quisisana», gospa Maria Scheri, je demantirala, da bi Soraya imela namen spremeniti program.

Film (na levi) Anne Marie Pierangeli, o katerem se je v zadnjem času mnogo pisalo, češ da ga je mati privedla v Evropo brez dovoljenja očeta Vica Damona, je sedaj pri svoji teti in materini sestri Marisi Pavan ter se igra s svojim bratrancem. Mati pa je odšla v Madrid, kjer bo snemala neki film.

Šport Šport Šport Šport

Zgodovina rekordov na 100 m

ČRNEC RAY NORTON ČETRTI S ČASOM 10"1

Na stadionu v San Jose v Kaliforniji je bil v soboto 18. t.m. zabeležen izreden rezultat v lahki atletiki. Ameriški črnec Ray Norton je pretekel 100 m v času 10"1, ki pomeni izenačenje svetovnega rekorda in obenem doslej šesti rezultat te vrednosti na svetu. Pred njim so enak čas dosegli samo:

Williams (ZDA) 3. avgusta 1956 v Berlinu.

Murchison (ZDA) 4. avgusta 1956 v Berlinu.

Williams (ZDA) 5. avgusta 1956 v Berlinu.

King (ZDA) 20. oktobra 1956 v Kaliforniji.

King (ZDA) 27. oktobra 1956 v Kaliforniji.

Ray Norton je star 21 let. Rodil se je v Tulsi v državi Oklahoma. Studira na kalifornijski univerzi v San Jose. Visok je 1,88 in tehta 82 kg. Njegova največja odlika je v izredni sproščenosti. Akcijo nog spremlja z neharmoničnimi zamahi rok naprej in nazaj. Odriv njegove noge je silovit in razpotegnjen tako da mu prva noga dolgo časa visi v zraku. To daje vtis, da teče sede. Njegov start ni nezadržen in polno hitrost doseže šele pri 40. metrih. Najboljši osebni rezultat je dosegel na 200 m z ovinkom: 20"8 (20"9 na 220 yardov).

Ray Norton je lani nastopil tudi v milanski Areni in je zmagal na 100 m s časom 10"5. Toda takrat (5. julija) je nastopil s poškodovano mišico, zaradi česar ni mogel pokazati vseh svojih sposobnosti in ponovit rezultat, ki ga je dosegel samo nekaj mesecev prej (12. aprila) v San Jose, ko je 100 yardov pretekel v času 9"3.

Norton je sedmi človek na svetu, ki je 100 yardov (91,44 m) pretekel v času 9"3. Pred njim je to uspelo samo Pattonu, Hoganu, Gollidayu, Kingu, Simeju in Morrowu. Od teh samo eden ni Amerikanec: Avstralec Hogan. Čas 9"3 na 100 yardov odgovarja času 10"1 na 100 m. Ker pa vsi navedeni, ki so ta rezultat dosegli na razdalji 100 yardov, niso tekli tudi na 100 m, je Norton praktično četrti tekač na svetu s časom 10"1 na 100 m poleg Williamsa, Murchisona in Kinga. Vsi ti so črnci, vendar pa se med seboj zelo razlikujejo. Williams je močan in zelo mišičast. Sprva se je hotel specializirati za tek čez zapreke, čemur pa se je zaradi osebne teže moral odpovedati.

Murchison je majhen. Pri teku uporablja predvsem mišice. Izreden je v startu. Teče v močnem pregibu naprej. King je vzgled gibčnosti.

Williams je prvič pretekel 100 m v 10"1 3. avgusta 1956 na mednarodnem vojaškem prvenstvu na olimpijskem stadionu v Berlinu in sicer v zločilnem teku. Dan kasneje je v polfinalu ponovil rezultat Murchison, 24 ur kasneje pa je v finalu Williams spet prehitel Murchisona za eno desetinko sekunde in ponovil rezultat. Oktobra istega leta je ta podvig uspel tudi Kingu in sicer kar dvakrat v razmaku enega tedna. Nato so minila 3 leta. Med tem se je 5 atletov: Germar (Nem.) — 1957, T. da Conceicao (Braz.) — 1957, Hary (Nem.)

RAY NORTON

— 1958, Collymore (ZDA) — 1958 in Agostini (Kan.) — 1958 približalo temu rezultatu s časom 10"2, sedaj pa se je pojavil Ray Norton in znova odprl perspektive za dosego doslej še nezabeleženega rezultata 10" čistih.

Kdo bo prvi človek na svetu, ki bo samo z močjo lastnega telesa dosegel to fantastično hitrost?

Zgodovina rekordov na 100 m pa je naslednja:

10"6	Lippincott (ZDA)	1912
10"6	Schelz (ZDA)	1920
10"4	Paddock (ZDA)	1921
10"4	Tolan (ZDA)	1929
10"3	Williams (Kan.)	1930
10"3	Tolan (ZDA)	1932
10"3	Metcalfe (ZDA)	1933
10"3	Peacocok (ZDA)	1934
10"3	Berger (Niz.)	1934
10"3	Yoshioka (Jap.)	1935
10"2	Owens (ZDA)	1936
10"2	Davis (ZDA)	1941
10"2	La Beach (Pan.)	1948
10"2	Ewel (ZDA)	1948
10"2	Mc D. Bailey (V.B.)	1951
10"2	Fuetterer (Nem.)	1954
10"2	Morrow (ZDA)	1956
10"2	Murchison (ZDA)	1956
10"2	Baker (ZDA)	1956
10"1	Williams (ZDA)	1956
10"1	Murchison (ZDA)	1956
10"1	King (ZDA)	1956
10"2	Norton (ZDA)	1959

Pokal velesejemskih mest

Poraz Rome v Bruslju

BRUSELJ, 22. — V četrtfinalu nogometnega tekmovanja velesejemskih mest je belgijska enajstorica Union Št. Gilloise iz Bruslja premagala Romo z 2:0 (1:0). Prvi gol za domače je dosegel v 34' prvega polčasa srednji napadalec Vandormael na predložek Janssensa, drugega pa v 15' drugega polčasa desno krilo Janssens po izredni osebni akciji.

Roma je nastopila v naslednji postavi: Cudicini; Griffith, Corsini; Guarnacci, Losi, Giuliano; Leonardi, Menegotti, Da Costa, Selmosson, Ghiggia.

—«»—

ITALIJANSKI POKAL

Juventus-Alessandria 6:2 (2:2. 2:0. 2:0)

TURIN, 22. — V osmini finala italijanskega pokala je Juventus premagal Alessandrio s 6:2 po podaljšku. V regularnem času se je tekma končala neodločeno 2:2. Gole so dosegli: v prvem polčasu v 43' Charles (J.); v drugem polčasu v 7' Sivori (J.) v 22' Filini (A.), v 23' Filini (A.).

V prvem podaljšku: v 2' Sivori (J.), v 7' Charles (J.); v drugem podaljšku v 5' Sivori (J.), v 12' Charles (J.).

—«»—

DIRKA PO SICILIJI

Galeaz zmagovalec v drugi etapi

SIRACUSA, 22. — V drugi etapi kolesarske dirke po Siciliji je zmagal Federico Galeaz, ki je 214 km dolgo pot od Milazza do Siracuse prevozil v času 6.21'55" s povprečno hitrostjo 33.620 km na uro. Rumeno-rdečo majico prvega v splošni klasifikaciji je prevzel Carlo Zorzoli (Torpado).

Priprave za dvojno srečanje z Angleži

A reprezentanca - Isor Empoli 4:1
B reprezentanca - Pistoiese 1:0

Trije goli srednjega napadalca Brighentija, ki si je že zagotovil debut v Londonu. Slaba igra kadetov

FLORENCA, 22. — Nogometna A reprezentanca je danes na igrišču tehničnega centra v Covercianu odigrala trening tekmo v okviru priprav za srečanje z angleško reprezentanco 6. maja v Londonu. Svojega sparing-partnerja Isor Empoli je premagala z rezultatom 4:1 (3:0). Pod vodstvom zveznega trenerja Giovannija Ferrarija sta enajstorici nastopili v naslednjih postavah:

A REPREZENTANCA: Sarti; Robotti, Castelletti; Zaglio, Bernasconi, Segato; Lojodice, Gratton, Brighenti, Galli, Barison.

ISOR EMPOLI: Buffon (Milan); Innocenti, Reami; Tofani (Doni), Doni (Bimbi), Sadun; Ancillotti, Innocenti, Andreoli, Perin, Frilli.

Pihal je močan veter, igrišče je bilo perfektno. Ferrari je piščalko odstopil Galluzziju, sam pa je spremljal igro reprezentantov z roba igrišča.

Z vetrom v hrbet so reprezentanti začeli zelo poletno. Četverokotnik je deloval izvrstno. Zaglio in Gratton sta že v prvih minutah ustvarila vrsto ugodnih priložnosti iz katerih se je v 5' rodil prvi gol. Bernasconi je po sredini z dolgim predložkom zaposlil Gallija, ki je z nizkim strelom prevaral Buffona, kateri mu je stekel nasproti.

Sledilo je še več napadov v glavnem preko Grattona in s streli Barisona in Grattona samega, katerega močan udarec je s same gol črte odbil branilec Doni. Enajstorica Empolija je bila slab nasprotnik, še slabši od Pistoiese, ki je dopoldne bila sparing-partner kadetov. V 12' so reprezentanti po akciji Galli - Gratton - Brighenti dosegli drugi gol s strelom Brighentija, ki bo po prikazanih realizatorskih sposobnostih skoraj gotovo debutiral v Londonu.

Pobuda je bila stalno v rokah reprezentantov, ki so svoje akcije v glavnem oslanjali na Zaglia in Grattona. V 23' je Buffon interveniral izven vrat, v 34' pa je Brighenti znova zatresel mrežo na Gallijev predložek. Prvi polčas se je zaključil v 42'.

V drugem polčasu je A reprezentanca nastopila v naslednji postavi:

Buffon; Sarti Benito, Castelletti; Mazzoni, Bernasconi, Colombo; Lojodice, Gratton, Brighenti, Campana, Petris.

V prvih minutah je prevladoval Empoli, ker nova formacija reprezentantov ni bila na ravni prve. Kljub temu pa sta v 3' in 6' Brighenti in Colombo zaposlila vratarja Sartija. Takoj nato je Empoli v protinapadu po izmenjavi Andreoli-Innocenti dosegel gol s strelom Innocentija. Tempo igre je poslej še bolj popustil, čeprav si je Gratton prizadeval poživiti igro napada v sodelovanju s Petrisom in Brighentijem. Končno je v 17' Brighenti na idealen predložek Petrisa dosegel četrti gol. S tem rezultatom se je v 32' zaključil polčas. Nekaj minut prej je zapustil igrišče Lojodice.

Kljub odsotnosti Bonipertija in Nicoleja, so kandidati zadovoljili predvsem taktično in individualno. Bolj je zadovoljila formacija prvega polčasa predvsem zato, ker je četverokotnik ob podpori stranskih krilcev Zaglia in Segata ter s sodelovanjem zelo agilnih Grattona in Gallija predstavljal jedro moštva in ustvaril vrsto akcij, ki so prisebnemu Brighentiju dale priložnost za realiziranje. Bernasconi na sredini igrišča je bil zanesljiv tako v defenzivni kot v ofenzivni fazi in tudi oba branilca sta bila — čeprav nista imela težkega dela — zelo pozorna pri vsaki intervenciji. Nekoliko v senci sta bila Barison in Petris, ki sta igrala vsak v enem polčasu na levem krilu, medtem ko se Lojodice na desnem krilu zaradi posledic udarca na nogi ni mogel uveljaviti.

Po treningu je bil član tehnične komisije Mocchetti zadovoljen predvsem s formo Zaglia in Grattona. «Predvsem v prvem polčasu — je dejal Mocchetti — se je moštvo gibalo dovolj spretno in v prijetnem slogu. Nedvomno računamo še na Bonipertija za zadnji trening pred odhodom v London. Če se bodo naša upanja uresničila, bomo proti Angležem nastopili s formacijo današnjega prvega polčasa s Sartijem ali Buffonom v vratih, Gallijem na desnem krilu in Bonipertijem na zvezi.»

Če se bo torej Boniperti opomogel od poškodbe gležnja, bo Italija nastopila v Londonu v naslednji postavi:

Buffon (ali Sarti); Robotti, Castelletti; Zaglio, Bernasconi, Segato; Galli, Gratton, Brighenti, Boniperti, Barison.

Za zadnji trening A in B reprezentance je predviden naslednji program:

A repr.: 1. maja zbor v Rimu in naslednji dan trening tekma proti neki lokalni enajstorici. Odhod v London 4. maja z letalom.

B repr.: Trening v Milanu ali v kakem bližnjem kraju 30. aprila in nato zbor v Milanu do 6. maja.

* * *

FLORENCA, 22. — V mrzlem in vetrovnem vremenu so danes kadidat iza nogometno B reprezentanco v trening tekmi premagali enajstorico Pistoiese z rezultatom 1:0 (0:0).

Enajstorici sta nastopili v naslednjih postavah:

B REPREZENTANCA: Anzolin; Capra, Guarnieri; Gasperi, Janich, Micheli; Sacchella, Favini, Bonacchi, Di Giacomo, Zerlin.

PISTOIESE: Albertosi (Fiorentina); Pierallini, Mastrangelo, Righi, Benetti, Cerpini; Convalle, Vettori, Manga I., Cerri, Faccani.

Med kandidati ni nastopil Danova, ki čuti bolečine v nogi.

V prvem polčasu so kandidati igrali proti vetru. Prvo omembe vredno akcijo sta izvedla Zerlin in Favini, zaključil pa jo je Di Giacomo s strelom, ki ga je Albertosi ubranil Zaradi vetra sta morali obe enajstorici zadrževati žogo pri tleh, vendar pa so se trenerji lažje gibali od pomoči vetra, ki jim je pihal v hrbet. Kljub temu so kandidati večkrat prišli v napad in Albetosi je dvakrat zaporedoma ubranil strela Bonacchija.

Trenerji so dobro zadrževali napade in s Cerrijem ter z Mango prehajali često na nasprotno polovico. V 14' je Manga preigral Janicha in streljal v teku, toda Anzolin je žogo odbil v kot. V protinapadu kadetov je Zerlin streljal mimo, Sacchella pa malo pozneje po akciji z Di Giacomom v drog. V 20' je zapustil igrišče Gasperi, zaradi bolečin v nogi in v igro je vstopil krilec Marchesi od Atalante. Igra se je nato ustalila na sredini igrišča z lahno terensko premočjo trenerjev. Šele proti koncu polčasa so kadeti postali nevarnejši najprej z Zerlinom in nato z Bonacchijem, toda Albertosi je vse strele ubranil. Polčas se je zaključil v 35' brez gola.

V drugem polčasu so kadeti nastopili v naslednji formaciji:

Albertosi; Gatti, Guarnieri; Micheli, Janich, Marchesi; De Robertis, Favini, Bonacchi, Di Giacomo, Zerlini.

Anzolin je branil vrata Pistoiese.

Di Giacomo in Bonacchi sta takoj izvedela nekaj napadov, ki pa jih je močna obramba Pistoiese zadržala. Strel Bonacchija je za las zgrešil cilj, v 7' pa je Robertis streljal v drog. V protinapadu so prodrli trenerji in Procaccini je pogodil prečko, takoj pa je Zerlin z visokim strelom v zgornji kot vrat dosegel edini gol za kadete.

Igra je bila tudi poslej slaba. V 12' je De Robertis dosegel gol, ki ga je sodnik razveljavil zaradi offsidea. Sledilo je še nekaj prodorov Zerlina, De Robertisa in Di Giacoma, v 27' pa je trener Ferrari odpiskal konec.

Zaradi odsotnosti treh titularcev Interja in Danove od Milana ter zaradi močnega vetra, kadeti niso mogli nuditi boljše igre in edini gol Zerlina je bil plod njegove solo akcije.

Trening Triestine na dvoje vrat

Clemente in Rigonat proti Interju v Milanu?

Izključena bi bila Bresolin in Del Negro

Triestina je včeraj popoldne odigrala na občinskem stadionu običajno medtedensko trening tekmo na dvoje vrat. Treninga se nista udeležila poškodovani Massei in Bresolin, ki ima udarec na nogi. Bernardin, Brach in Bandini pa so se omejili na atletske vaje na robu igrišča.

Odigrana sta bila dva polčasa. Prvi je trajal 45', drugi pa 25'. Nasprotnik titularcev je bila formacija mladincev z Rumichem v vratih. V prvem polčasu je Triestina nastopila v naslednji postavi:

Buggini; Tulissi, Modolo; Degrassi, Merkuza, Rimbaldo; Tortul, Szoke, Clemente, Rigonat, Santelli.

V drugem polčasu je zapustila igrišče vsa titularna napadalna petorica in postava titularcev je bila naslednja: Paone; Tulissi, Modolo; Comisso, Merkuza, Degrassi; Auber, Cazzaniga, Del Negro, Puia, Attilli.

V prvem polčasu je bil dosežen en sam gol za mladince po zaslugi Scale II., v drugem polčasu pa so titularci dosegli dva gola z Auberjem in Puio.

Igra je bila na skromni tehnični ravni, mladinci pa so bili zelo prizadevni.

Glede formacije, ki bo nastopila v nedeljo proti Interju v Milanu, namerava pustiti trener Trevisan doma tako Bresolina kot Del Negra in ju nadomestiti z Clementejem in Rigonatom. Trener tudi upa, da bo Massei okreval pravočasno. Obramba in krilska vrsta bosta ostali nespremenjeni.

Odbojkarice, ki so nastopile predsinoči na neuradnem turnirju.

PRED SRECANJEM S SVICO

Nezadovoljiv trening jugoslovanske A repr.

BEOGRAD, 22. — Jugoslovanska nogometna reprezentanca, ki bo v nedeljo nastopila v Baslu proti reprezentanci Švice, je danes odigrala trening tekmo proti «Mladi» reprezentanci in jo premagala s 3:2 (1:2).

Enajstorici sta nastopili v naslednjih postavah:

A repr.: Krivokuča; Belin, Crnković; Kaloperović, Šijaković, Krstić; Petaković, Veselinović, Ognjanović, Šekularac, Kostić.

«Mladi» repr.: Soškić; Sandolak, Jusufi; Žanetić, Nikolić, Miladinović; Čebinac, Mavrović, Galić, Radović, Mihajlović.

Gole so dosegli: v prvem polčasu v 11' Galić, v 15' Ognjanović, v 29' Mavrović; v drugem polčasu v 2' Ognjanović, v 28' Veselinović.

Po treningu je tehnična komisija določila, da bo A reprezentanca nastopila v Baslu v naslednji postavi:

Jurič; Belin, Crnković; Kaloperović, Šijakovič, Krstič; Lipošinovič, Ognjanovič, Zebec, Sekularac, Kostič. Rezerve: Krivokuča, Roganović, Pajević, Veselinović in Petakovič.

Primorsko nogometno prvenstvo

Koper premagal Postojno
Štirje kandidati za drugo mesto

Nova Gorica dosegla še eno visoko zmago

V nedeljskem šestem kolu primorskega nogometnega prvenstva so dosegli naslednje rezultate: Nova Gorica-Rudar 7:2, Tabor-Sidro 0:2, Adria-Tolmin 4:4, Postojna-Koper 1:2, Primorje-Branik 3:2 in Anhovo-Ilirska Bistrica 8:0.

Dogodek tega kola je bilo srečanje med lanskima najboljšima primorskima enajstoricama v Postojni. Tisti, ki so pričakovali, da domačini ne bodo imeli mnogo opravka z oslabljenim Koprom, so se ušteli. Gostje so zaigrali bolj učinkovito in kljub nekoliko podrejenemu položaju na igrišču zasluženo zmagali. Bili so v boju za žogo odločnejši, čeprav tudi Postojnčanom ne gre odrekati požrtvovalnosti in borbenosti. Postojna je izgubila srečanje pravzaprav le zaradi netočnega streljanja in neiznajdljivih napadalcev, delno pa tudi zaradi tega, ker je rezervni vratar Kopra tokrat odlično branil. Sicer pa se lahko Postojnčani tolažijo s tem, da je Koper zastreljal enajstmetrovko. Okrog tisoč gledalcem to srečanje ne bo ostalo kdo ve kako v spominu, saj so bile lepe poteze na obeh straneh zelo redke.

Ob velikem zanimanju občinstva sta se spoprijeli tudi Tabor in Sidro. Sežančani se počasi otresajo «zimskega spanja» in gledalci so pričakovali, da bodo morali Pirančani prvi okusiti njihovo «prebujenje». Žal pa so domačini spet slabo zaigrali in doživeli že četrti poraz v spomladanskem delu prvenstva. Oba gola sta padla v drugem polčasu, ki je potekal v znamenju popolne premoči gostov. Da ni bilo več golov, so krivi sami Pirančani, ki so se nekoliko preudobno gibali na igrišču.

Nizka zmaga Primorja nad Branikom je vsekakor presenečenje. Ajdovci so v tako odlični formi, da smo pričakovali zmago s štirimi do petimi goli razlike. Toda Branik se je s tako žilavostjo vrgel v «brezupni boj», da so domačini lahko zadovoljni, da so sploh odnesli celo kožo. Kljub vsemu pa je zdaj Primorje dohitelo Postojno in v zadnjih kolih se bo razvila zanimiva borba za drugo mesto. Razen Primorja in Postojne, ki sta glavna kandidata, pa se utegneta preriniti naprej tudi Sidro ali celo Koper.

Vsa ostala srečanja so se končala z bolj ali manj pričakovanimi rezultati. Nova Gorica ni imela težkega dela s šibkim nasprotnikom z repa tabele, pač pa sta se precej trdo borila za točke Adria in Tolmin. Nekoliko pa presenača visok poraz Ilirske Bistrice v Anhovem. Ko je Sidro z veliko težavo porazilo Ilirsko Bistrico, smo pričakovali, da je moštvo že prešlo začetne težave. Osem golov v Anhovem pa kaže, da je bila tekma s Sidrom le «svetel trenutek».

Lestvica:

Nova Gorica	17	15	2	0	83:18	32
Postojna	17	11	2	4	57:23	24
Primorje	17	11	2	4	58:28	24
Sidro	17	10	3	4	41:20	23
Koper	17	10	1	6	40:40	21
Tabor	17	8	1	8	38:39	17
Tolmin	16	5	6	5	44:35	16
Anhovo	17	6	1	10	32:44	13
Branik	17	5	1	11	28:47	11
Rudar	17	4	2	12	48:69	10
Adria	17	4	2	11	27:57	10
Il. Bistrica	16	0	1	15	18:94	1

V prihodnjem kolu bodo na sporedu naslednja srečanja: Ilirska Bistrica - Nova Gorica, Rudar - Tabor, Sidro - Adria, Tolmin - Postojna, Koper - Primorje in Branik - Anhovo. Najpomembnejše srečanje tega kola bo v Kopru. V primeru zmage si bo Primorje že skoraj zagotovilo drugo mesto.

—an

Meddruštveno športno tekmovanje tabornikov

Ekipi tabornikov in Škamperle A zmagovalci v sinočnjih srečanjih

Doslej najbolj množično tekmovanje naših odbojkarjev

Sinoči so se v dvorani na stadionu «Prvi maj» začela uradna tekmovanja v odbojki v okviru sportnih prireditev, ki jih prirejajo tržaški taborniki rodu «Modrega vala» v počastitev petletnice svojega obstoja.

Vabilu organizatorjev se je odzvalo kar sedem odbojkarskih ekip, kar predstavlja doslej največje število prijavljenih ekip na turnirjih naših društev v zadnjih letih. Svoje predstavnike so poslali: Društvo slovenskih srednješolcev, Akademski klub Jadran, prosvetno društvo iz Škednja ter Svetoivančani in taborniki sami po dve ekipi. Tekmovanje v odbojki je povezano s tekmovanjem v atletiki in končni zmagovalec bo društvo, ki si bo priborilo največ točk v odbojki in atletiki skupaj.

V prvem srečanju sta se pomerili ekipi AK Jadrana in Taborniki B. Zmagali so Taborniki po treh zanimivih nizih. V prvem nizu sta obe ekipi zaigrali zelo dobro. Pri Jadranaših se je najbolj odlikoval Delfar, pa tudi ostali so bili dobri in s skupnim prizadevanjem so si zagotovili niz s tesno razliko. V drugem nizu so Taborniki uredili svoje vrste in gladko zmagali, v tretjem nizu pa so samo še potrdili svojo premoč.

V naslednji tekmi sta se pomerili ekipi Taborniki A in Škamperle B. V prvem nizu so prevladovali Taborniki in vse je kazalo, da bodo tudi drugi niz odločili v svojo korist. Toda Svetoivančani so se močno popravili in predvsem po zaslugi rentabilnega Starca zmagali s tesno razliko 17:15. Tretji niz je bil spet domena Tabornikov, pri katerih se je z neubranljivimi servisi odlikoval Mijot.

Srednješolci so nastopili po daljšem premoru in že v prvem srečanju so naleteli na najmočnejšo ekipo turnirja — na Škamperlovce A. V prvem nizu so jim nudili precej močan odpor in v njihovih vrstah se je uveljavil Urdih z dobrimi udarci ob mreži. V drugem nizu pa so Škamperlovci pokazali kako je treba igrati in njihova premoč tako v napadu kot v obrambi je bila očitna.

TEHNICNI REZULTATI:

AK Jadran - Taborniki B 1:2 (16:14, 9:15, 12:15);

Škamperle B - Taborniki A 1:2 (6:15, 17:15, 7:15);

Škamperle A - Srednješolci 2:0 (15:10, 15:3).

Ekipe so nastopile v naslednjih sestavih:

AK Jadran: Bradač, Mršnik, Koritnik, Lasič, Pahor, Delfar, Klun, D. Starc.

Taborniki B: D. Milič, Švab, Bole, Gvardijančič, I. Starc, Spacal, A. Starc, Cibic.

Škamperle B: Šušteršič, Rupel, Starc, Drašič, Grbec, Gašperlin.

Taborniki A: Svetina, Palčič, Cupin, Mijot, Pilat, Pečar.

Srednješolci: Grdovič, Koraza, Kozman, Fučka, Urdih, Orel.

Škamperle A: Jurkič, Pavlica, Furlanič, Jurinčič, Sluga, Cesar, Posega.

P—zio

DANAŠNJI PROGRAM

Odbojka — moški

Škamperle B-Srednješolci
AK Jadran-Škamperle A
AK Jadran - Srednješolci
Škedenj ima prost dan.

Začetek ob 20. uri

—«»—

NAMIZNOTENISKI TURNIR

10-letni Milič prvak med novinci

Na stadionu «Prvi maj» se je sinoči zaključil namiznoteniški turnir «Pripravljalnega odbora». Na programu so bila finalna srečanja novincev. Zmagovalec je postal popolnoma zasluženo 10-letni Prosečan Milič. Končni vrstni red je bil naslednji:

1. MILIC, 2. BUCAJ, 3. STOKA, 4. VRSA, 5. BOLE, 6. BOGATEC, 7. PUNTAR, 8. JERCOG, 9. STARC, 10. REBULA, 11. SIRCA, 12. LAVRIHA.

Ker danes nimamo prostora, bomo o tekmovanju podrobneje poročali jutri.

Za dvojno srečanje z Italijo

Angleški enajstorici sta bili že določeni

Bradley namesto Douglasa v A reprezentanci

LONDON, 22. — Predsedstvo angleške nogometne zveze je objavilo seznam igralcev, ki pridejo v poštev za sestavo angleške nogometne A reprezentance, ki bo 6. maja nastopila proti A reprezentanci Italije na stadionu v Wembleyu v Londonu. Sklicanih igralcev je 18, toda formacija je praktično že določena in bo ista, ki je preteklo soboto premagala Skotsko z 1:0 z edino spremembo, da bo namesto poškodovanega Douglasa igral na mestu desnega krila Bradley. Ta enajstorica je naslednja:

Hopkinson (Bolton); Howe (West Bromwich), G. Shaw (Sheffield Utd.); Clayton (Blackburn), Wright (Wolverhampton), Flowers (Wolverhampton); Bradley (Manchester Utd.), Broadbent (Wolverhampton), Charlton (Manchester Utd.), Haynes (Fulham), Holden (Boston). Kot rezerve so vključeni v seznam vratar Baynham, branilec Armfield, krilec McGuinnes, srednji krilec Gratri, krilo Deeley, zveza Greaves, srednji napadalec Kevan.

Za Bradleya bo to prvi nastop v reprezentanci. Kot diletant je bil reprezentant že dvanajstkrat. Star je 22 let. Mlajši od njega je rezervni napadalec Greaves, ki ima 18 let in ki je doslej za Chelseo dosegel v sedanjem prvenstvu 34 golov.

Angleška zveza je sporočila, da bo ta selekcija, ne glede na eventuelne možne poškodbe med tem časom, veljala tudi za turnejo državne profesionalne reprezentance v Ameriko, kamor bo odpotovala 8. maja. Turneja se bo začela v Rio de Janeiru 13. maja proti Braziliji, naslednja srečanja pa bodo: 17. maja v Limi proti Peruju, 24. maja v Mexico Cityju proti Mehiki in 28. maja v Los Angelesu proti ZDA.

* * *

Mlada angleška reprezentanca, ki jo bodo sestavljali igralci do 23 let starosti in ki bo 7. maja nastopila v Milanu proti B reprezentanci Italije, bo sestavljena takole:

Tony Cacedo (Fulham); Jim Armfield (Blackpool), Tony Allen (Stoke); Maurice Setters (West Bromwich), Trevor Smith (Birmingham), Tony Kay (Sheffield Wednesday); Peter Brabrook (Chelsea), Ray Jimmy Breaves (Chelsea), Ray Pointer (Burnley), Ray Parry (Bolton), Albert Scanlon (Manchester Utd.).

To moštvo pojačano še z drugimi igralci, bo potem nastopilo 10. maja v Bochumu proti Nemčiji. Armfield in Greaves se bosta takoj po tekmi z Italijo vrnila v London in se pridružila skupini, ki se bo podala na turnejo v Ameriko.

—«»—

DISCIPLINSKI UKREPI

Sivori izključen za tri nedelje

MILAN, 22. — Razsodišča komisija Nacionalne nog. zveze je poleg ostalih izrekla prote moštvom in posameznikom tudi naslednje disciplinske ukrepe:

Izključitve: za 3 efektivne nedelje: Sivori (Juventus); za 2 efektivni nedelji: Cappa (Bari); za eno efektivno nedeljo: Cardarelli (Inter), Colombo (Juventus), Carlini (Genoa), Bolchi (Inter) itd.

Strogi opomin: Corso (Inter), Cappi (Spal) itd.

Navadni opomin: Recagno (Sampdoria), Sarti (Sampdoria), Malatrasi (Spal), Pascutti (Bologna), Zoppelletto (Lanerossi), itd.

Globe moštvom: 500.000 lir Bari, 350.000 lir Verona, 300 tisoč lir Milan, 150.000 lir Napoli, 120.000 lir Cagliari, 70.000 lir Juventus, 50.000 lir Venezia, 40.000 lir Inter itd.

Razsodišča komisija je zavrnila priziva Livorna in Talmone Torina.

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

Raziskovanje Marsa

Po knjigi W. von Brauna 4.

Spričo dejstva, da bodo morali člani ekspedicije v več kot dveh letih napraviti vse sami, brez možnosti zunanje pomoči, razen navodil po radiju, je njihova mnogostranskost važen rekvizit in njihova uvežbanost prava nujnost. Radijski operater lahko zboli in ne bo mogel opravljati več tednov svojih nalog. Ni namreč mogoče predvidevati več kakor dve leti naprej, kakšno bo zdravje posameznega udeleženca. Glavni inženir se lahko živčno izčrpa zaradi velike odgovornosti, ki jo bo moral nositi mesece in mesece potovanja po ogromnem in samotnem vesoljnem prostoru; zdravnik kozmične ladje lahko umre in pilot se lahko na kak čuden način ubije ali pa hudo rani. Zaradi tega mora biti markonist sposoben, da nadomesti pilota; drugi pilot mora biti sposoben, da nadomesti glavnega inženirja, medtem ko se bodo vsaj trije člani posadke morali nekoliko razumeti na osnovno medicino. V tem pogledu je vežbanje za ekspedicijo različno od vežbanja za službo na vmesni medplanetni postaji, kjer ni moštvo le bolj številno, marveč je tudi oporišče na Zemlji sorazmerno zelo blizu.

Od tega trenutka domnevamo, da je vse pripravljeno: medplanetna postaja je že na svojem mestu in je primerno opremljena, obe kozmični ladji s posadko in zalogami sta v popolnem redu, Luno pa so že dolgo pred tem raziskali.

260-dnevno potovanje na Mars s pomočjo vztrajnostne sile se je že pričelo. Za člane ekspedicije sta pojma dneva in noči brez pomena, oziroma imata pomen samo v njihovem spominu, ker so v prostoru, kjer sonce nepretrgoma sije, kjer se življenje uravnava po času na kozmični ladji, ki je bil po drugi strani zopet uravnan samovoljno. Možje, ki potujejo na kozmični ladji, bodo zaprli vse line ob 20. uri. To je ob uri, ki je določena za odhod. Štirje možje, ki potujejo v kabini za pilotiranje jadralnega letala za pristajanje, ki vodi kozmično ladjo z zalogami, bodo storili isto. Točno ob 7. uri «naslednjega jutra» bodo line odprli. Urniki oseb na krovu se urejajo sedaj po stražarskih izmenah, kajti tudi za časa poleta s pomočjo vztrajnostne sile zahtevajo stražarske izmene na kozmičnih ladjah, ki potujejo na Mars, mnogo več dejavnosti, kakor bi se zdelo na prvi pogled.

Peti dan. Razdalja med kozmičnimi ladjami, ki so usmerjene proti Marsu, in med Zemljo, je narasla na skoraj milijon in pol kilometrov. In Zemlja ima enak obseg, kakršnega ima Luna, če jo gledamo z Zemlje. Ker je samo desna polovica osvetljena s soncem, se zdi Zemlja kot svetel polmesec, toda ta polovica se tako močno sveti, da ni opaziti s prostim očesom ničesar na njeni površini. Na neko razdaljo od Zemlje se vidi mal svetel obroček, ki ima štirikrat manjši premer od premera Zemlje; ta obroček je Luna, ki sledi Zemlji na njenem krožnem potovanju okrog Sonca. Zaviralno privlačevanje zemeljskega težnostnega polja se stalno manjša, dokler ne postane praktično nično, medtem ko se obe kozmični ladji, ki potujeta v smeri orbitalnega gibanja Zemlje okrog Sonca, vključita v dolgo ekleptično trajektorijo, ki ju bo vodila v Marsovo orbito.

Triinsedemdeseti dan. Vsi so na podlagi predvidevanj o poletu vedeli, da se bo danes pripetil dogodek, ki ga ni še nikoli videlo človeško oko: to je «prehod» Zemlje ali Lune. V pričakovanem trenutku bosta Zemlja ali njegov satelit prešla žarečo površino Sonca. To je za astronavte izjemna priložnost, da opravijo posebno točno kontrolo nad položajem ekspedicije.

V začetku potovanja sta se kozmični ladji oddaljili po eliptični trajektoriji od Zemlje ter pri tem pridobili na brzini 3.03 km na sekundo, toda potem je privlacnost Sonca začela zavirati njun tek «navzgor» in Zemlja je zmanjšala razliko na svoji orbiti, ki poteka bolj navznoter. 73 dni po odhodu kozmičnih ladij bo Zemlja potovala med kozmičnima ladjama in Soncem v razdalji okrog 20 milijonov km.

Po nadaljnjih dveh mesecih začne posadka čutiti posledice trudnosti in dolge dobe nedejavnosti. Razni astronavti pridejo med seboj v spor, zaradi česar se poveča med posadko napetost. Zaradi tega bodo izvedli omejeno izmenjavo posadke med obema kozmičnima ladjama, da se ublaži neznosno dolgočasje njihovega sožitja.

Eno izmed redkih in cenjenih razvedril je dnevno sprejemanje vesti od posebne postaje, nameščene na eni izmed vmesnih medplanetnih postaj, ki potujejo v orbiti okoli Zemlje. Kljub 65 milijonom kilometrov, ki ločijo kozmični ladji od njunega planeta, je sprejem jasen, kakor če bi oddajala domača radijska postaja na vogalu neke mestne ulice. Oddaja vsebuje po navadi poročila, predavanje ali kaj podobnega, nekaj glasbe itd.

Nekateri člani posadke oblečejo nekega dne posebne kozmične obleke in zapustijo svojo kozmično ladjo skozi lino. Najprej izstrelijo iz posebne reaktivne pištole, nato pa drsijo proti tovorni kozmični ladji, ki je oddaljena en kilometer in ustvarja videz, da se ne giblje. Njihov namen je, pregledati oddajno in sprejemno radijsko postajo.

250. dan. Samo deset dni manjka do posebnega glavnega manevra z motorji, ko bo Mars pritegnil kozmični ladji. Razdalja od planeta, ki se zdi, če ga gledajo s prostim očesom, kot nekakšen rdečkast polmesec s premerom, ki je trikrat manjši od premera Lune, kot se vidi z Zemlje, se je skrčila na 2.250.000 km. Vidna polovica Marsovega diska žari z močno rdeče-oranžno barvo z zelenimi madeži in s prostim očesom se lahko loči beli madež južne polarne «kapice», ki se topi v soncu Marsovega poletja, medtem ko je ostala polovica zagrnjena v noč.

V razdalji, ki ni večja od Marsovega diska, se opaža mala, ne preveč svetla zvezda, katere lega se glede na planet vidno spreminja, če se nekaj minut opazuje. Gre za